

XXIV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

10. заседание

Срѣда, 23 ноемврий 1938 г.

(Открито въ 15 ч. 20 м.)

Председателствувалъ председателятъ Стойчо Мошановъ. Секретари: П. Костовъ и С. Георгиевъ

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		Х. Мирски	148, 155, 156
Отпуски	143	Петко Стояновъ	150, 155, 156
Законопроектъ	143	Н. Търкалановъ	151
По дневния редъ:		С. Георгиевъ	152
Комисии: Избиране въ комисииѣ по:		А. Риболовъ	153
1. Министерството на финанситѣ, вмѣсто Н. Йотовъ, народ-		С. Стателовъ	155
ния представителъ Н. Василевъ, и		Петъръ Стояновъ	157
2. Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти,		М. Михайловъ	158
вмѣсто И. Багряновъ и Н. Йотовъ, народнитѣ предста-		В. Чобановъ	158
вители А. Мумджиевъ и Х. Василевъ	143	Докл. С. Георгиевъ	160, 162, 163
Докладъ на прошетарната комисия.		Д. Търкалановъ	161, 165
Говорили: предс. С. Мошановъ	143, 154	И. Пастуховъ	161
Докл. И. Воденичарски	144, 147, 148, 155, 156, 159	В. Вълковъ	163, 165
Р. Маджаровъ	144	И. Момчиловъ	163
Е. Поповъ	145	Докл. Д. Сараджовъ	164, 165
		Дневенъ редъ за следващото заседание	166

Председателъ С. Мошановъ: (Звъни) Обявявамъ Събра- нието за открито, понеже присѣтствуватъ нужното число народни представители.

(Отсѣждуватъ г. г. народнитѣ представители: Александъръ Симовъ Гиговъ, Божинъ Райновъ Продановъ, Борисъ Василевъ Мончевъ, Василь Илиевъ Мандаровъ, Велизаръ Христовъ Багаровъ, Гето Кръстевъ Гетовъ, Димитъръ Стояновъ Ангеловъ, Дойко Петковъ Дойковъ, Иванъ Василевъ Златаровъ, Иванъ Радевъ Балканджиевъ, Илия Радевъ Вълчановъ, Йорданъ Тодоровъ Йордановъ, Костадинъ Райновъ Крачановъ, Минчо Петровъ Драндаревски, Павелъ Йовчевъ Илиевъ, Ради Найденовъ Драгневъ, Стефанъ Станевъ Димитровъ и Стоянъ Николовъ Димовъ.)

Бюрото на Народното събрание е разрешило отпускъ на следнитѣ народни представители:

на г. Найденовъ Райновъ — 1 день, за 22 т. м.;
на г. Димитъръ Савовъ — 1 день, по болестъ, за 18 т. м.;
на г. Стоянъ Димовъ — 1 день, за 23 т. м.;
на г. Минчо Драндаревски — 3 дни, за 23, 24 и 25 т. м.;
на г. Божинъ Продановъ — 4 дни, по болестъ, считанъ отъ 22 т. м.

Съобщавамъ на Народното събрание, че отъ Министерството на финанситѣ е постѣпилъ законопроектъ за измѣнение и допълнение бюджета на Министерството на народното просвѣщение за 1938 бюджетна година.

Този законопроектъ ще се раздаде на г. г. народнитѣ представители и ще се постави на дневенъ редъ.

Пристѣпваме къмъ точка първа отъ дневния редъ —

ПОПЪЛВАНЕ НА ПАРЛАМЕНТАРНИТѢ КОМИСИИ ПО МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗЕМЕДѢЛИЕТО И ДЪРЖАВНИТѢ ИМОТИ И ПО МИНИСТЕРСТВОТО НА ФИНАНСИТѢ

Г. г. народни представители! Моля да се съгласите, въ парламентарната комисия по Министерството на финанситѣ, вмѣсто г. Никола Йотовъ, да бѣде поставенъ г. Никола Василевъ. Които сѣ съгласни, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Сѣщо моля да се съгласите, въ парламентарната комисия по Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти, вмѣсто г. г. Иванъ Багряновъ и Никола Йотовъ, да бѣдатъ поставени г. г. Асенъ Мумджиевъ и Христо Василевъ. Които сѣ съгласни, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

А. Каишевъ: Г-нъ председателю! Искамъ думата.

Председателъ С. Мошановъ: Не мога да Ви дамъ думата.

А. Каишевъ: Лично къмъ Васъ искамъ да се обърна.

Председателъ С. Мошановъ: Само по въпроси отъ дневния редъ мога да Ви дамъ думата.

Г. г. народни представители! Пристѣпваме къмъ точка втора отъ дневния редъ —

ОДОБРЕНИЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ЗА ОДОБРЕНИЕ РЕШЕНИЯТА НА ПРОШЕТАРНАТА КОМИСИЯ, ВЗЕТИ ВЪ ЗАСЕДАНИЕТО Й НА 18 НОЕМВРИЙ Т. Г.

Г. г. народни представители! За пръвъ пѣтъ на XXIV-то обикновено Народно събрание му предстои да изпълни функцията, която му възлагатъ чл. чл. 105 и 106 отъ конституцията, а именно да приема всички прошения и молби, които се изпращатъ до него, да вземе становище по тѣхъ и да ги препраща до съответнитѣ министри, за да ги внесатъ по реда на законодателнитѣ предложения.

Азъ дължа да обърна вниманието ви, че това е една сѣществена функция на Народното събрание, която, правилно изпълнена, ще запълни една празнота, която действително отъ нѣколко години се чувствуваше въ нашия общественъ животъ, именно даване възможность на гражданитѣ, въ случай на извършена спрямо тѣхъ неправда или въ случай, когато по формални причини имъ сѣ преградени възможноститѣ по другъ пѣтъ да получатъ удовлетворение на едно свое право, да се обърнатъ къмъ народното пред-

ставителство съ молби, то да се занимае съ подадените молби, да ги разгледа и уважителните да удовлетвори.

Тръбва да признае, че въ миналото съ вършени доста злоупотребления съ това право на Народното събрание и поради това се беше явила една голяма реакция въ обществото по отношение тая функция на Народното събрание. Обаче съ измѣнението на правилника за вътрешния редъ, съ новата редакция, която се даде на цѣлата глава за прошенията, тази функция на Народното събрание се напълно съгласува съ точния текстъ и разумъ на чл. 106 отъ конституцията, а именно, че Народното събрание не може да взема решения по тѣзи въпроси самостоятелно и независимо, а ще трѣбва да препраща случаите, които счита за уважителни, на изпълнителната власт, т. е. на ресективните министерства, тѣ да направятъ нужните предложения и въ формата на законодателни решения да се разрешатъ въпросите отъ народното представителство. На Народното събрание се оставя инициативата да действа самостоятелно по чл. 105 отъ конституцията въ случаите, когато се касае за опрощаване данъчни тежести на несъстоятелни длъжници. Днесъ ние ще разгледаме случаи, по силата на чл. 106 отъ конституцията.

Тръбва да подчертая, че всички преписки предварително съ изпращани на Министерството на финансите и на другите заинтересувани министерства, за да дадатъ тѣ своето мнение, следъ туй съ разгледани отъ прощетарната комисия и следъ това прощетарната комисия наново ги е изпратила въ Министерството на финансите, за да бъдатъ оформени въ едно законодателно предложение. Така че, взети съ всички гаранции да бъдатъ представени на вашето внимание действително ония случаи, които заслужаватъ вашия интересъ и вашето одобрение.

Сметохъ за необходимо, г. г. народни представители, да кажа тѣзи нѣколко думи сега, когато за пръвъ пътъ ние, XXIV-то обикновено Народно събрание, пристѣпваме, споредъ мене, къмъ една отъ важните функции, съ които Народното събрание е натоварено отъ самия учредител.

Въ миналото беше определенъ единъ денъ въ седмицата Народното събрание да се занимава съ прошения. Сега също е определенъ петътиятъ денъ, но трѣбва да ви съобща, че въ този моментъ въ канцеларията на Народното събрание съ зарегистрирани 7 хиляди прошения и затова налага ни се да отделимъ малко повече време за тази работа и да разгледаме въпросите, които нѣколко хиляди български граждани съ отправили къмъ Народното събрание за разрешение. И азъ считамъ, че и вие ще се съгласите съ менъ, че къмъ работата на прощетарната комисия ще трѣбва да се отнасяме съ същото внимание и съ всичката оная сериозностъ, съ които се отнасяме къмъ всичките въпроси, поставени на дневенъ редъ.

Има думата докладчикътъ г. Иванъ Воденичарски.

Докладчикъ И. Воденичарски: Г. г. народни представители! Прощетарната комисия се събра напоследъкъ, работи най-усилено и разгледа маса искания, отправени отъ български граждани до народното представителство. Наистина, прощетарната комисия е съ много голямо значение. Азъ смѣтамъ, че тя е около на народа, че тя е връзката между народа и неговите представители тукъ, за да може да се чуятъ болките на тоя народъ и да имъ се даде съответно разрешение.

Между разгледаните молби е и тази на Александъръ Накиевъ, отъ с. Студена, Софийско, за опрощаване на лихви върху сума, съ която той е билъ начетенъ. Той е изплатилъ сумата, която е дължалъ и сега моли да му бъдатъ опростени само лихвите. Той е билъ секретаръ на Студенската селска община и нѣколко години следъ уволнението му го начитатъ съ 4.872 л.

Обаждаатъ се: Прочетете най-напредъ мотивите.

Председателъ С. Мошановъ: По всѣки въпросъ най-важно е да се прочетатъ мотивите — диспозитивътъ се знае — за да знае Народното събрание съображенията на комисията.

С. Георгиевъ: Г-нъ Председателю! Тръбваше най-напредъ да се прочетатъ мотивите къмъ законодателното предложение.

Председателъ С. Мошановъ: Има думата народниятъ представител г. Рашко Маджаровъ.

Р. Маджаровъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Азъ си оставамъ все на мнението, което съмъ изповѣдвалъ отъ десетилѣтия тукъ — че Народното събрание не е нито съдебна инстанция, нито е мѣсто да се раздаватъ помощи, нито е мѣсто да се измѣнятъ

известни постановления на изпълнителната властъ. Народното събрание е институтъ политически. При разрешаването на такива въпроси не винаги съ се преследвали обективни цели и не винаги съ се получавали положителни резултати, освенъ за заинтересуваните хора. Азъ днесъ съмъ на същото мнение. Чл. 105 и чл. 106 отъ нашата конституция съ остатъкъ отъ конституцията, когато се е развивалъ парламентаризмътъ, когато гражданите не съ имали политически свободи да се организиратъ, нито пъкъ условия да пишатъ, както е било въ Англия, и затова тогава, въ XVII вѣкъ, се е родило правото за даване на петиции, за обръщане къмъ народното събрание, за да могатъ да се оплакватъ гражданите противъ безправieto на властта. У насъ, когато е била създадена конституцията, тия условия, които съ обуславяли създаването на тая институция, ги е нѣмало. У насъ съ прошения до Народното събрание съ искани и съ давани парични облекчения, правени съ измѣнения на решенията на административните и съдебните власти, дори на съдебни решения, влѣзли въ законна сила, изпълнявани вече, подарявани съ държавни имоти на частни лица или общини. Ако би се направила една анкета отъ Народното събрание, ще видите, че оттогава, откогато се явиха злоупотребления съ прошенията, винаги Петко Каравеловъ, когото всички цитиратъ, но никой не изпълнява неговите завети, е стоялъ на първите банки и винаги е билъ противъ подобни решения.

И азъ бѣхъ противъ тая практика и говорихъ тогава, когато се приемаше сегашниятъ правилникъ за вътрешния редъ на Народното събрание, но не бѣхъ послушанъ. Азъ, обаче, и днесъ стоя на своето мнение — азъ съмъ противъ тая практика.

Сега да премина конкретно на въпросите, които съ сложени на нашето внимание.

Г. г. народни представители! Следъ като Народното съобщаватъ, първо, всичките разгледани отъ комисията прошения, азъ бихъ помолилъ да се върнемъ къмъ старата практика, която съществуваше до това Народно събрание: да се изготвя списъкъ за прошенията, въ който да се съобщава, първо, всичките разгледани отъ комисията прошения, които съ отхвърлени и защо съ отхвърлени — защото Народното събрание трѣбва да контролира и прощетарната комисия; второ, да се съобщава съдържанието на удовлетворените прошения, и накратко мотивите, поради които се удовлетворяватъ; и, трето, да се съобщава името на докладчика. Азъ не подозирамъ сегашните членове на прощетарната комисия, но по-рано като прочетѣхъ въ списъка името на докладчика, знаехъ, че ще има раздаване на гори или мери и трѣбваше четири години да сея тукъ, за да пазя да остане неизсѣчена гората на Дивотинския манастиръ въ Люлинъ-планина.

Отъ представените ни тукъ прошения две трети съ за измѣнение на решения на Върховната смѣтна палата и на гражданските съдилища. Азъ, докато се считамъ конституционалистъ, ще бъда противъ тая практика, защото, щомъ като речемъ да навлѣземъ въ тая материя, неминуемо ще се отиде къмъ злоупотребления, каквито въ миналото съ ставали. Не можемъ ние тукъ да прересчаваме дѣла. Азъ считамъ, че Народното събрание не може да се занимава съ отмѣняване на решения на съдебните власти или на Върховната смѣтна палата. Така, въ представения ни списъкъ ще видите, че на хора, осъдени отъ Върховната смѣтна палата, преди много време, имъ се опрощаватъ 60% отъ дължимите суми, безъ да се каже колко съ тия суми — 200.000, 300.000 или 500.000 л.

По въпроса за опрощаване на данъците. Азъ ще моля народното представителство да се съгласи и да вземе решение, че когато има да се опрощаватъ данъци, министърътъ на финансите ще трѣбва да ни представи тукъ списъкъ на всичките данъкоплатци, които не съ могли да си платятъ данъците и на които той счита, че ще трѣбва да бъдатъ опростени данъците. Вземете всичките Народни събрания отъ Освобождението до преди 20—25 години, ще видите, че всѣка година или периодически презъ 2—3 години министърътъ на финансите е представялъ въ Народното събрание списъкъ, заявявайки: „Тия и тия данъци не можахъ да събера, моля Народното събрание да ги опрости“. Тогава Народното събрание се явява като контролъ на изпълнителната властъ. Въ миналото не се е вървѣло така, както днесъ. Ние знаемъ какъ се действа въ такива случаи винаги — чрезъ ходатайство. При възпитанието на българина, каквата и форма на държавно управление да му дадете, той винаги ще прибѣгва до ходатайство.

Значи, ако има да се опрощаватъ данъци, нека г. министърътъ на финансите направи предложение за това, да отиде въ комисията по Министерството на финансите и,

ако трѣбва да се опростят известни данѣци, да се опростятъ. За измѣняването на сѣдебни решения — действително може да има случаи на крайна несправедливост, или може този, който е осѣденъ, да е изпадналъ въ несѣстоятелност — нека министърътъ на правосѣдието да внесе предложение и да поеме отговорността.

Председател С. Мошановъ: Г-нъ Маджаровъ! Г-нъ министърътъ ги внася.

Р. Маджаровъ: Тогава азъ предлагамъ да се разформира прошетарната комисия и всички тия случаи да се отнесатъ въ финансовата комисия.

Председател С. Мошановъ: Това е въпросъ на конституцията.

Р. Маджаровъ: Конституцията не постановява подобно нѣщо.

Председател С. Мошановъ: Изрично е казано това.

Р. Маджаровъ: Конституцията не казва подобно нѣщо — да се измѣняватъ решения на сѣдилищата. Въ никоя конституция го нѣма това. Какво ще се разправяме сега! Никѣде по земното кълбо нѣма такава конституция. Каравеловъ, на времето, кръсти разглеждането на прошения отъ Народното събрание „задушница“. Какво ще се лъжемъ!

Г. г. народни представители! За да ви кажа, че съмъ последователенъ, ще ви посоча единъ примѣръ. Искане да се опрости на д-во „Виктория-Берлинъ“ сумата 47.000 л.

Председател С. Мошановъ: Като дойде този пунктъ, тогава ще говорите, г. Маджаровъ.

Р. Маджаровъ: Вчера г. министърътъ на финанситъ по сѣщия характеръ внесе по законодателенъ редъ предложение и то мина. Това е правилното. Така трѣбва да бѣде, това трѣбва да е системата.

Въ заключение ще кажа, че всички прошения отъ париченъ характеръ министърътъ на финанситъ ще трѣбва да ги праща направо въ Народното събрание и да ги разглежда комисията по Министерството на финанситъ. Всички прошения пъкъ, които се касаятъ за отпѣна на сѣдебни решения, да ги внася министърътъ на правосѣдието и той да поема отговорността. Ние, Народното събрание, чрезъ прошетарната комисия ще останемъ да се занимаваме само съ накръненията на публичнитъ и личнитъ права на гражданина, какъвто е и смисълътъ на чл. 105 отъ конституцията.

Председател С. Мошановъ: Има думата народниятъ представител г. Еню Поповъ.

Е. Поповъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Въ съгласие съ председателството и азъ сѣщо искамъ да подцѣтая, че действително предложението, което е сложено на наше разглеждане днесъ — за одобрение решенията, взети отъ прошетарната комисия на 18 ноември — заслужава внимание. То заслужава още повече това внимание поради разнообразието на 50-тѣ молби, засегнати въ него.

Г. г. народни представители! Онова, което се хвърля въ очи още при пръвъ погледъ въ предложението, това е, че се опрощаватъ маса глоби по разни закони, които предвиждатъ като санкция за нарушението имъ налагането на глоби. Отъ всички молби, подадени до Народното събрание, които сѣ, както преди малко спомена г. председателътъ, около 7.000, по-голямата частъ, бихъ казалъ повече отъ 50%, сѣ молби за опрощаване на глоби, наложени за всевъзможни нарушения по различнитъ закони. И ако това е така, ако тия глоби представляватъ едно масово явление въ нашия граждански животъ, това не налага ли, щото нашето внимание да бѣде по-задълбочено по тоя въпросъ, за да му дадемъ едно по-радикално, едно по-основно разрешение? Вие, г. г. народни представители, и особено онѣзи отъ васъ, които боравятъ въ сѣдилищата като юристи, знаете по колко много закони колко много глоби се налагатъ — съставятъ се актове, издаватъ се постановления и най-сетне отиватъ въ сѣдилищата. Тѣзи глоби сѣ толкова многобройни, че наистина тѣ заслужаватъ едно по-друго разрешение отъ това, което се предлага съ решенията на прошетарната комисия. Кому не е известно, че при съставянето на актоветъ често пѣти се злоупотрѣбвя отъ органитъ на властта, за да могатъ да се преследватъ противникитъ ѝ? И особено това става въ моменти, когато излиза на пръвъ планъ единъ общественъ интересъ, когато настѣпва едно раздвижване по голѣми обществени въпроси, каквито сѣ случатъ, да кажемъ, при изборитъ за общински съветници, при изборитъ за народни представители

или други такива обществени проявления. Въ такива случаи, както въ миналото, така и сега, кой не е наблюдавалъ скандални прояви отъ страна на органитъ на властта? Кой не знае десетки случаи отъ своя опитъ и отъ това, което е наблюдавалъ около себе си, че действително безъ абсолютно никакво основание често пѣти се съставятъ актове, които отиватъ по-нататѣкъ по реда си и въз основа на които се издаватъ постановления и се налагатъ глоби? Разбира се, съгласно закона, дава се извѣстенъ срокъ за обжалване на тия постановления, но за една голѣма частъ отъ тия глоби, които сѣ наложени, за да бѣдатъ обжалвани, по много отъ законитъ се предвижда внасянето на залогъ въ размѣръ на глобата. Мнозина, поради липса на срѣдства, изоставятъ обжалванията, други пъкъ, поради това, че сѣ невежи, не могатъ точно да знаятъ какво предписва законътъ, за да се отърватъ отъ глобата, а трети не могатъ да представятъ онѣзи доказателства, които сѣ необходими, за да бѣде отменено постановлението отъ надлежния сѣдия. Въ края на краищата имаме много случаи, когато единъ човѣкъ, който е абсолютно правъ и който е ималъ великолепната възможностъ да бѣде оправданъ и да се отпѣни постановлението, попада подъ санкциитъ на закона. Това сѣ твърде чести случаи. Ако вие се взрете въ онѣзи данни, които ни дава Министерството на финанситъ за наложени глоби по закона за акцизитъ и държавнитъ привилегии, по закона за горитъ, по закона за прѣжитъ данѣци и по всевъзможнитъ други закони, вие ще видите, че днесъ много бѣлгарски граждани иматъ наложени глоби много повече, отколкото сѣ тѣхнитъ прѣжи данѣци, било за тѣхния имотъ, било за тѣхното занятие. И наистина, г. г. народни представители, отъ нѣколко години насамъ сѣ нашата фискална политика като чели ние сме се превърнали въ една глобарска държава. Дълбоката причина на всичко това е едно особено схващане и разбиране на понятието „държава“. Отъ нѣколко години насамъ, г. г. народни представители, вие знаете, че се насаждаше една особена концепция за понятието „държава“ и се смѣташе, че държавата е самоцель, а народътъ ще трѣбва да се елиминира, че държавата е една фикция, която не се покрива съ понятието народъ. Провеждайки тая концепция, органитъ на властта смѣтнаха бѣлгарскитъ граждани едва ли не като противници на държавата. Дойдоха маса законоположения съ редъ наредби-закони, оформени следъ това отъ Народното събрание, съ които и най-обикновената проява на бѣлгарскитъ граждани бѣ счѣтена като нарушение, бѣ счѣтена като престѣпление. И така, сѣ законитъ се превърнаха грамадна частъ отъ бѣлгарскитъ граждани въ нарушители и престѣпници.

Председател С. Мошановъ: (Звъни) Моля Ви се, г. Поповъ, говорете по предмета. Много се отвлѣкохте.

Е. Поповъ: Г-нъ председателю! Поради разнообразието на материята, моля да ми дадете възможностъ да се изкажа, още повече, че правилникътъ ми гарантира това право.

Г. г. народни представители! Когато смѣтаме, че днесъ слагаме други начала на държавно управление, прилагаме други схващания и разбираня за управлението на държавата, ще трѣбва да ликвидираме по единъ окончателенъ начинъ сѣ онова, което имаме до вчера. И затуй азъ смѣтамъ, че едно основно разрешение на тоя проблемъ за глобитъ не може да бѣде това — ежеседмично или ежесечно да ни се представя предложение съ 50 или 100 точки, за да опрощаваме поединично глобитъ и по тоя начинъ да отнемаме скѣпо време на Народното събрание, което ще има да бѣде ангажирано съ по-голѣми въпроси. Затова ще трѣбва да се действува по единъ по-другъ начинъ. И мисля, че въ това отношение ние имаме вече създадена парламентарна практика въ близкото и по-далечно минало. Съ нея ние ще трѣбва да се счѣтемъ и да постигнемъ по начинъ такъвъ, щото нашата работа да бѣде резултатна. Забележете, г. г. народни представители, че онѣзи глоби, които сѣ отъ по-малки размѣри, сѣ обикновено за най-маловажни нарушения или пъкъ за нещѣстуващи нарушения. И азъ мисля, че за тия глоби ще трѣбва да вървимъ не по пѣтя на опрощаването имъ по докладъ на прошетарната комисия, а ще трѣбва да дадемъ една фискална амнистия. Мисля, че ние ще трѣбва да категоризираме различнитъ видове глоби, наложени на бѣлгарскитъ граждани по съответнитъ закони, и да кажемъ, че до извѣстенъ размѣръ тия глоби се заличаватъ напълно, а отъ този размѣръ нагоре се намаляватъ съ извѣстенъ процентъ, и остатѣкътъ, съ известна разсрочка, да бѣде изплатенъ. По тоя начинъ, г. г. народни представители, азъ смѣтамъ, че, отъ една страна, ние ще спестимъ скѣпото

време на Народното събрание, а, от друга страна, ще отървем от тежката процедура за разглеждане прошенията и самите заинтересувани, и самото народно представителство. Сега всеки един от тези, които имат, макар и хиляда лева глоба, ще трябва да подаде молба до Народното събрание, която ще трябва да извърши този дълъг път: до председателя на Народното събрание, до прощитарната комисия, до Министерството на финансите, обратно в прощитарната комисия, обратно в Министерството на финансите и внасяне в Народното събрание. Аз мисля, че в интереса на работата в никой случай не може да бъде усвоен от народното представителство този начин на процедурите. И тогава, когато ние с един закон опростим изцяло или отчасти глобите, наложени на българските граждани по различни закони, в такъв случай ще отпаднат 90% от молбите за опрощаване на глоби и ще останат едва 10%, които заслужават да бъдат по-основно проучени от самата прощитарна комисия, за да може с пълно убеждение народното представителство да ликвидира с тях глоби, които не биха попаднали под този закон за една фискална амнистия.

Г. г. народни представители! Забележете, че решенията на прощитарната комисия по днешното предложение не са изготвени съгласно изискванията на правилника. Правилникът казва, че прощитарната комисия трябва да даде накратко съдържанието на молбата на просителя. Ние, обаче, тук имаме само накратко, с две думи, решението на прощитарната комисия, без да имаме поне накратко предмета на молбата на просителя и от какво произхожда това задължение, което му тежи.

При това положение, г. г. народни представители, аз съмтам, че в интерес на работата ще бъде да възприемем именно този начин на действие.

Ние имаме маса закони, които предвиждат като санкции глоби. Такива са: законът за горите, законът за тютюна, законът за санитарно-ветеринарния надзор, законът за пътната тежоба. Специално по въпроса за пътната тежоба е възприета от известно време една дълга и широка процедура. Съставя се акт, за неотработена пътната тежоба, препраща се на околийския съдия, той издава заповед и по-нататък се образува дълга по тижба на глобения, ако бъде внесен залог в размята на наложената глоба. По този начин съдилищата се задържат просто от маса жалби на български граждани, едни от които наистина не са отработили своята пътната тежоба, а други са я отработили, но не са били отменени своевременно и поради това им е наложена глоба. Съ подобен начин на действие се задържат твърде много нашите съдилища. Ако приемем този метод на църене на тая язва в нашия живот — ликвидирани на глобите — ще облекчим твърде много нашите съдилища.

Също така, г. г. народни представители, се налагат глоби като санкции по закона за ограничение престъпленията против личната и обществена безопасност, по закона за нотариусите, по закона за наследствата при известни пропуски и т. н. Аз съмтам, че не може да има отделно проучване от прощитарната комисия на молбите за опрощаване на глоби, защото молбите са хиляди и не можем да отнемаме толкова много време на Народното събрание, за да ги разглежда отделно по списъци.

Но и друг един въпрос, г. г. народни представители, който заслужава особено много вашето внимание, е следният. Знаете, че един член от наредбата-закон за избиране членове на общинските съвети предвижда наказание за онъзи, които увещават избирателите да гласуват с недействителни бюлетени. Чл. 130 на този закон предвижда една тежка санкция — освен тригодишен затвор, и глоба от 50.000 л. до 300.000 л. Има издадени маса присъди срещу хора свършено невинни, които съвсем не са мислили да нарушат този закон, а са осъдени най-малко на 50.000 л. глоба. Наистина, съ специалната наредба-закон за освобождаване от наказания по случай рождението на Престолонаследника, наказанията до 3 години се опростиха, обаче глобите не бяха опростени и днес маса български граждани треперят всеки ден да не бъдат изхвърлени на улицата, ако почне събирането на тия глоби. Ние имаме сведения, че в някои места вече има предупреждение с червени листове от данъчните власти за събирането на тия глоби. Аз мисля, че ние имаме върховния дълг да освободим от този кошмар тия български граждани, защото ако тогава те са извършили едно нарушение на този закон, те са го извършили при особени обстоятелства, които на всички ни са известни. Днес, когато навлизаме в нормален път, в пътя на един редовен конституционен и парламентарен живот, подобни аномалии не могат да се тър-

пят и ще трябва да ликвидираме с тия последици на ненормалното наше политическо минало.

Председател С. Мошанов: Съжалявате, г. Попов.

Е. Попов: Също така в закона за разтуряне на партийно-политическите организации има предвидени санкции. По този закон има издадени присъди, съ които се наказват много български граждани свършено невинни, за много малки проявления, освен с тъмничен затвор, и с глоба. Аз мисля, че г. министърът на правосъдието ще трябва да си вземе бележка, за да може и с този въпрос да ликвидираме, защото и той представлява един кошмар за много български граждани. Ако желаем наистина да ликвидираме с едно лошо близко минало, ние ще трябва на всяка цена да сторим това и то в най-непродължително време.

Г. г. народни представители! Какви са социалните и стопанските последици от тези глоби, които се налагат така масово на българските граждани заради нарушения на разните закони? Аз лично имах случая през миналата извънредна сесия да говоря с г. министъра на финансите, а също така и с г. министъра на правосъдието, по какъв начин да отървем един нещастник, който беше хванат на нивата, когато си караше снопите през лѣтото и бѣ тикнат в затвора за 3.000 л. глоба по нарушение на закона за тютюна. И поради това, че правилникът за затворите бил изменен, в смисъл — това, разбира се, е съгласно наказателния закон — че щом един път е почнало изпълнението на присъдата, не може да бъде пуснат и да му се даде разсрочка за изплащане на глобата, този човек трябва да отиде в затвора. Също така стотици други граждани останаха в затворите да излежават такива наложени глоби. И с министъра на правосъдието, и с министъра на финансите се чудехме по какъв начин бихме могли да помогнем на този човек и в края на краищата нищо не се направи. Г-н министърът на търговията сега, тогава министър на правосъдието, виждах, че имаше всяко желание да го отърве, защото виждаше, че няма никакъв разум и никаква логика в едно подобно третиране на българските граждани — да може за една глоба, която той български гражданин е съгласен да плати с известни разсрочки, да бъде тикнат в затвора, да се изживяват държавни сръдства за неговата издръжка, и то в най-работното време, каквото беше това през м. юлий, да бъде отнет от своето стопанство, да се чудят какво да правят неговата жена и деца, те да вършат неговата работа, а той да излежава глоба по закона за тютюна. Както виждате, г. г. народни представители, липсва всякакъв разум. Не може тази фискална политика — глобяване за всяко нарушение — да я проведем докрай, затова защото се получават отрицателни резултати.

И като илюстрация на това, до каква крайност се е стигнало в глобяването на българските граждани, даже за маловажни нарушения, които не са предвидени в законите на страната, аз ще ви прочета едно съобщение от едно общинско управление, издадено въз основа на едно окръжно на Министерството на финансите. То заслужава всяко внимание, за да се види по какъв начин от българските граждани се създават нарушителни и престъпници. Съобщението е следното: (Чете)

„Понеже Вие сте насипали грозде от реколтата 1938 г., то, въз основа на окръжно № 44—А от 22 март 1938 г., . . .“

Председател С. Мошанов: (Звъни) После ще разгледаме тези случаи.

Е. Попов: Въпросът е общ, г. председателю!

Председател С. Мошанов: Случаят, който разглеждаме, е за Александър Накиев, от с. Студена.

Е. Попов: Според чл. 17 от правилника на Народното събрание, имам право да говоря един час.

Председател С. Мошанов: Ама по предмета.

Е. Попов: Точно това е предметът. Предложението обхваща много разнообразна материя.

Председател С. Мошанов: Г-н Попов, моля!

Е. Попов: Да се разберем, г. председателю!

Председател С. Мошанов: Именно, да се разберем.

Е. Попов: Защото правилникът казва . . .

Председател С. Мошанов: Две думи ще кажа.

Д. Гичев: Щеше да го прочете досега.

Председател С. Мошанов: Понеже днес за пръв път разглеждаме прошения, аз Ви оставих в 15 минути да кажете някои общи мисли. Вие говорите половин час вече не по предмета. Сега разглеждаме заявлението на Александър Накиев. Вие казвате, че имате право да говорите 1 час, но по този случай, а не каквото Ви дойде на ума, това да приказвате. Понеже аз дадох повод да се говори по принцип, завършете сега по принцип по-скоро, без, обаче, да се отклонявате.

Е. Попов: Но ще се ползувам от правилника.

Председател С. Мошанов: Ако се считах с правилника, тръбваше да Ви отнема думата сега.

Е. Попов: Ето какво се казва по-нататък в това съобщение: (Продължава да чете) „... публикувано в „Държавен вестник“ брой № 73/1938 г., и окръжно № 177—А от 22 октомври 1938 г. на министъра на финансите, съобщава Ви се, че дължите най-късно в 15-дневен срок от датата на кочанната разписка, която ще Ви се даде от комисията, която ще Ви измъри виното, да внесете изцъло, акциза му в Б. н. банка с вносен лист, или на държавния бирник, по 30 ст. на литър вино, като представите вносният лист или квитанцията в общината на селото, за да Ви се издаде преносително свидетелство. Също след това ще добиете право да продавате виното си в питейното си заведение. Акцизът на измърените Ви джибри по 50 ст. на литър дължите да внесете по горния начин в 15-дневен срок от датата, от която Ви е разрешено да ги изварите на ракия.

Предупреждавате се, че ако не сторите това в горните срокове — идва сега най-важното, санкциите, които са предвидени в това окръжно — „ще Ви бъде съставен акт, и всички вина и ракия, намъсени в питейното Ви заведение, в избата под него и всички съседни пристройки, за които не представите преносително свидетелство, ще ги притежавате законно, ще бъдат конфискувани“.

Г. г. народни представители! Това е само една илюстрация на онова, което ви казах. Въз основа на това окръжно, което се цитира в писмото, ще се съставят актове, ще се конфискуват материали и ще се глобават български граждани. Питам аз тези, които борят с правото, питам юристите: как може въз основа на едно окръжно да се налагат такива тежки санкции на българските граждани? И щом като въз основа на такива окръжни и наредби ще се съставят актове и ще се налагат глоби, тѣ ще бъдат толкова много, че ние не можем да разглеждаме тук всеки отделен случай. Затова ще тръбва да се внесе един законопроект за фискална амнистия, по който народното представителство да си каже думата. Само онѣзи случаи, които представляват по-голяма особеност, ще тръбва да бъдат разглеждани поотделно и решени от Народното събрание въз основа на данните, които ще бъдат събрани от прошетарната комисия. Въ предложението за одобрение решенията на прошетарната комисия се засѣгат всевъзможни случаи за опрощаване на разни суми по граждански дѣла, по изплатителни листове и пр. — нѣща, които не могат да бъдат ясни за тези, които прочетат случаите, изброени в това предложение.

Председател С. Мошанов: По всеки отделен случай ще Ви дам думата, ако искате, но сега недейте говори.

Е. Попов: Също така тук се визират случаи, които смѣтаме, че тръбва да бъдат предмет на особено законодателство. Такива сѣ, напр., тези за опрощаване наеми на държавни имоти. Тѣзи случаи тръбва да бъдат свързани с въпроса за наемите на държавните имоти и фондовите земи, особено за през тази година, защото там ви е известно нещастieto, което сполетѣ земеделец-стопанин тази година — сушата, поради което наемите, уговорени за земите на скотовъдните фондове и на училищните фондове, съвсем не отговарят на добива, който се получи от тия земи. Ето, аз смѣтам, че и този въпрос тръбва да бъде разрешен с едно особено законодателство.

Специално по молбата на Александър Накиев, от с. Студена, Софийско, има да направя само една обща бележка, защото случаите не ми е известен в подробности. Щом има решения на смѣтни палати и на разни други юрисдикции, ще тръбва всички такива случаи да се разрешават пакъ чрезъ особено законодателство, а не индивидуално. Както случаите на молителя Александър

Накиев, така и всички други случаи, по които има така наречените формални начети, където нѣма злоупотреби, а където нѣкой отчетник е извършил известни нарушения на закона за б. о. п. — напр., не е изисквалъ своевременно нѣкои документи и поради това е билъ начетенъ — тръбва да бъдат категоризирани и поставени подъ единъ общъ знаменател, а не днес да се занимаваме с Александър Накиев, утре с Иван Петкановъ и т. н.

Ето защо аз препоръчвам да се възприеме другъ начинъ на действие, който казахъ, именно: създаването на единъ законъ за фискална амнистия, а само с онѣи случаи, които нѣма да бъдат обхванати от този законъ, народното представителство да се занимава поотделно, поединично. По този начинъ по-правилно и по-справедливо ще бъдат разрешени всички случаи, които ще се представят на Народното събрание от заинтересуваните български граждани. (Ръкоплѣскания отъ лѣво)

Председател С. Мошанов: Г. г. народни представители! Азъ моля г. докладчика да докладва въпросите по-ясно и по-подробно, за да можете вие, когато гласувате, да имате действително една ясна представа за какво се касае. Дори да се прочете и цѣлото заявление на молителя, за да бъде ясно на народното представителство. Нѣма защо да бързае.

Д. Гичев: Другъ път в списъка се вписва и съдържанието на молбите.

Председател С. Мошанов: Взимам повод от Вашето прекъсване, г. Гичев, за да поясня, че това, което искате Вие за списките, е по чл. 74 отъ правилника за вътрешния редъ, а ние действуваме сега по чл. 75. Затова ще искате докладите на докладчиците да бъдат пълни и въ края на краищата, ако сѣ осветлени г. г. народните представители, ще гласуват, ако не сѣ осветлени, ще искатъ още осветления. (Оживление)

Х. Мирски: За какво се отнася и колко сѣ лихвите?

Председател С. Мошанов: Въ този случай непременно ще тръбва да се каже и разбърът на лихвите.

Моля Ви, г. докладчикъ, да прочетете доклада. Моля, тишина, г. г. народни представители. Ще се повтори докладътъ, за да ви бъде ясно какво ще гласувате.

Докладчикъ И. Воденичарски: Г. г. народни представители! Александър Накиев е билъ секретар-бирникъ презъ 1919, 1920, 1921 г. на Студенската селска община. Отчетите му за поменатите години не сѣ прегледани веднага следъ уволнението му, а едва презъ 1928 г., и е билъ начетенъ с окончателно решение на смѣтната палата № 6836, отъ 1934 г., по училищния бюджетъ съ сумата 3.191 л. и с лихви 10% отъ 1920 г. Съ друго окончателно решение № 248, отъ 1935 г., пакъ по училищния бюджетъ, е начетенъ съ сумата 406 л., също с лихви 10% отъ 1920 г. Общо е начетенъ съ сумата 4.872 л. Тази сума той е внесълъ и сега моли да му бъде опростена само лихвата, която не е изчислена за туй време.

Председател С. Мошанов: Значи касае се само за лихвите на начета, който той е внесълъ.

Докладчикъ И. Воденичарски: Да.

Председател С. Мошанов: Тѣзи, които сѣ съгласни съ п. 1, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва п. 2.

Докладчикъ И. Воденичарски: Ангелъ Г. Бояджиев, отъ с. Бистренци, Бѣленско, като касиеръ на Бистренското училищно настоятелство презъ 1925 и 1926 г. е начетенъ с окончателно решение № 3638, отъ 7 ноември 1927 г., съ сумата 22.900 л., защото, вмѣсто да внесе тази сума на оползотворяване в общия училищен фондъ, съгласно § 80 и 178 отъ правилника за училищни настоятелства и чл. 99 отъ закона за народното просвѣщение, я внесълъ въ училищната каса срещу кв. № 13 отъ 31 декември 1925 г. на приходъ по бюджета за 1925/26 г., понеже не е ималъ срѣдства за удовлетворяването на нѣкакви училищни нужди. Значи, начетенъ е формаленъ. Злоупотребление нѣма.

И. Пастухов: Пакъ за училищни цели ли е изразходвалъ сумата?

Докладчикъ И. Воденичарски: Пакъ за училищни цели.

Комисията при Министерството на финансите, като е взела предвид, че начертът е формален и че няма никакво злоупотребление, е дала съгласието си да бъде опростена лихвата върху тази сума.

Председател С. Мошанов: Ще гласуваме. Тъзи, които са съгласни с п. 2, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва п. 3.

Докладчик И. Воденичарски: Молба от Ангел Керелов, от гр. София. Преди няколко години същият е бил директор на банка „Родопи“ в Пещера. За сметка на банка „Родопи“ се нарежда да се изсече гора. Изсича се гората, обаче при изсичането ѝ се извършва едно нарушение. Съставя се акт на него лично, а не на банката, и съдът потвърждава постановлението и задължава Ангел Керелов да плати той сумата 45.503 л. Погрешно се събира сумата от частното лице, когато трябва да се събере от банката. Това лице е подало молба да му бъде опростена тази сума, защото няма никаква вина — той е бил тогава само шеф на учреждение, действувал е като длъжностно лице и не е лично отговорен.

Комисията при Министерството на финансите, на 22 октомври 1938 г., дава мнение: „Да се опрости сумата 45.503 л. и всички към нея лихви по изпълнително дъло № 1728/1932 г.“.

Мотивировката е, че неправилно е съставен актът на лицето Ангел Керелов, когато е трябвало да се състави на банка „Родопи“, на която Керелов е бил само директор. Керелов напуска банката и сега като частно лице го преследват и искат от него да плати сумата, която трябва да се плати от ликвидаторите.

Председател С. Мошанов: Има думата народният представител г. Христо Мирски.

Х. Мирски: Функциите на законодателната власт тук се смесват с функциите на съдебната власт. Ние не можем, по тия съображения, които ни се изложиха от г. докладчика, да освободим от плащането на тая сума представителя тогава на банка „Родопи“, защото законът казва кои лица трябва да отговорят. Съображенията ни, ако искаме да освободим това лице от плащането на тая сума, трябва да бъдат, не че законът е погрешно изтълкуван, а поради материалното му положение. Във конкретния случай не се вижда на кое лице се опрощава тази сума. Нямаше защо да се казва „като представител на банка „Родопи“. Ако опрощавате въпросната сума на лицето, трябва да кажете: опрощава се сумата на едното лице. Но като кажете „освобождава се едното от плащането на тая сума като представител на банка“, става вече едно смесване.

Освен това не е споменато и изпълнителното дъло на кой съд е. Тъзи работи са важни и трябва да се знаят.

Д-ръ Б. Даскалов: Не е казано нищо и за имотното състояние на лицето.

И. Пастухов: При тъзи обстоятелства мисля, че сумата не бива да се опрощава.

Докладчик И. Воденичарски: Опрощава се сумата лично на него, а не и на банката.

И. Пастухов: Той е представител на банката.

Председател С. Мошанов: Никой друг не иска думата. Ще гласуваме.

Тъзи, които са съгласни с п. 3 така, както се докладва от г. докладчика, моля, да вдигнат ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Ще се докладва п. 4.

Докладчик И. Воденичарски: Борис Найденов Миков, жител на с. Долно-Цфровене, Ломско, е подал молба, въ която казва: (Чете). „Покойният ми баща, бивш жител на с. Долно-Цфровене, Ломско, като член на комисията по т. з. с., заедно с други двама жители на същото село, членове на същата комисия, не са събрали сумата 50.000 л. от имоти на общината, които са били дадени на граждани за обработване, съгласно тогава съществуващия закон“. Бащата на просителя, този, който е извършил нарушението, е починал. Другите двама нарушители, които са осъдени солидарно с покойния баща на молителя, са бедни хора, нямащи абсолютно ни-

какви имоти и, следователно, от тях не може да се събере сумата.

Комисията при Министерството на финансите дава мнение: „Да се опростят 60% от дължимата сума, а 40% да се изплатят“.

Мотиви: молителят Борис Н. Миков е солидарно задължен с Симеон Димитров и Стоян Балински с сумата 50.000 л. и с принадлежащите към нея лихви за времето от м. август 1925 г. до окончателното ѝ изплащане. Борис Миков е наследил от баща си Нако Миков, бивш член на общинската комисия по т. з. с. Долно-Цфровене, непокрит имот от 30 декара, половина къща и половина яхър и има годишен доход 10.000 л. Комисията намира твърде малък този доход в сравнение с солидарната отговорност на тѝжител и като взема предвид, че последният няма прѝка вина за неправилните действия на въпросната общинска комисия за т. з. с., а от друга страна, и това, че същият не се е ползвал от закона за данъци и други облекчения, изказва мнение, с което е съгласна и прощатарната комисия, да му се опростят 60%, а 40% да плати.

Председател С. Мошанов: Никой не иска думата. Ще гласуваме.

Тия г. г. народни представители, които приемат п. 4 така, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва п. 6.

Докладчик И. Воденичарски: Виктория Манох Аврам Варон, жителка на гр. София, се е лѝкувала в Александровската болница. За това свое лѝчение тя дължи 10.280 л. Материалното ѝ положение е много тежко и тя не може въ никой случай да изплати сумата.

Финансовото министерство дава мнение да ѝ бъде опростена тази сума.

Прощатарната комисия реши да ѝ се опрости. Ходатайствувам пред Народното събрание да приеме решението ѝ.

Д. Търкаланов: Въ кое отделение е била?

Докладчик И. Воденичарски: Психиатрическото.

Председател С. Мошанов: Тия г. г. народни представители, които приемат п. 6 така, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва п. 12.

Докладчик И. Воденичарски: Васил П. Пиронски, от с. Дерманци, и наследниците на Симеон Панев — Атанас Симеонов и Куна Симеонова, също от с. Дерманци, Луковитско, са решение на Русенския апелативен съд, вѝзло въ законна сила, са осъдени да заплатят на държавното съкровище сумата 23.398 л. за представено поръчителство за неотклонение на младежа Кръстю В. Пиронски. По времето, когато е бил потърсен този младеж от комисията да се яви на преглед, е бил студент и не се е явил. Внесеният залог е бил конфискуван. Младежът впоследствие е отслужил трудовата си повинност. Баща му моли да му бъде опростена сумата, тъй като синът му е отбил трудовата си повинност и е изматил военния си данък.

Председател С. Мошанов: Ще гласуваме. Тъзи г. г. народни представители, които приемат п. 12 така, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва п. 17.

Докладчик И. Воденичарски: Молба от Дуда Я. Молхова. Синът ѝ Самуил Я. Молхов се е числѝл към 13 трудов набор, не се е явил, когато е бил извикан от комисията, защото е бил студент въ Германия. Идва от там, отбива трудовата си повинност — ето му уволнителния билет. (Показва го) Моли да ѝ се опрости сумата 23.000 л. Финансовото министерство дава мнение да се опрости тази сума.

Председател С. Мошанов: Ще гласуваме. Тъзи г. г. народни представители, които приемат п. 17 така, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва п. 18.

Докладчик И. Воденичарски: Молба от Зафирка Славчева, за себе си и като законна представителка на малолѝтните си деца Славка и Еленка Т. Славчеви, от гр. Бургас. Съпругът ѝ Тодор Славчев, от гр. Бургас, бил

дългогодишен касиер при Бургаското областно данъчно управление. На 7 октомври 1933 г. се поминал. Преди смъртта му, когато той е бил тежко болен, и след смъртта му, правили ревизия на касата му инспектори-ревизори от Министерството на финансите и го начели с сумата 27.000 л. за това, че дал три каси кибритъ преди да събере тяхната стойност. По две решения общо сж осъдени да заплатят 59.562 л., плюс лихви от 1932 и 1933 г. Срецу тая сума конфискували на мъжа и гаранцията от 10.000 л., от която сж получени 7.000 л., защото е била дадена въ облигации. Внесли сж всичко 17.000 л., а дължат 42.000 л.

Материалното им състояние е много слабо, поради което е невъзможно тая сума да бъде събрана. От данните по преписката и от документите, приложени към нея, се вижда, че материалното положение на наследниците е затруднено, поради което комисията възприе предложението да им бъде опростена сумата 19.562 л. и всички лихви върху дължимата сума по ревизионните актове; остатъкът от главницата, а именно сумата 40.000 л. да заплатят.

Председател С. Мошанов: Които приемат п. 18 така, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва п. 19.

Докладчик И. Воденичарски: Иван Д. Караджов, от гр. София, като съдия-изпълнител при една публична продажба не е удържал данъците, които е следвало да удържи на длъжниците. Вследствие на това е задължен да заплати сумата 33.190 л. От тая сума самите длъжници сж внесли 9.170 л. Бившият съдия-изпълнител, на когото материалното положение е твърде тежко, моли да му бъде опростена тая сума.

Нъкой от центъра: Сега какво е положението на съдия-изпълнителя?

Докладчик И. Воденичарски: Той не е сега такъв.

Сжщият от центъра: Каква професия има сега?

Докладчик И. Воденичарски: Никаква.

Сжщият от центъра: Щомъ не си е знаел службата, не може.

Д. Търкаланов: Много беден човекъ е.

Докладчик И. Воденичарски: Финансовото министерство дава съгласието си да бъде опростена тая сума.

Д. Гичев: Длъжниците платили ли сж нъщо?

Докладчик И. Воденичарски: Само 9.170 л.

Х. Мирски: Кредиторите освобождават ли се по това решение?

Докладчик И. Воденичарски: Не, само съдия-изпълнителя се освобождава. Опрощава се сумата само по отношение на Иван Д. Караджов.

Председател С. Мошанов: Г-да! Въ текста се казва: „Опрощава му се“, значи само нему, а не на кредиторите.

Които приемат п. 19 така, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва п. 20.

Докладчик И. Воденичарски: Иван Иванов Ванков, родомъ от гр. Свищовъ, живущъ въ гр. Русе, сж присжда № 756, от 13 декември 1935 г., на Русенския окръженъ сждъ бил осъденъ на 1 година строгъ тъмниченъ затворъ сж лишение отъ права за 2 години по чл. 30, п. п. 1, 2 и 4 отъ наказателния законъ. Наказанието си, 1 година строгъ тъмниченъ затворъ, той е изтърпелъ и е бил освободенъ на 3 януари 1936 г. Сж известие № 2252 отъ 1936 г. русенскиятъ данъченъ началникъ иска отъ него да внесе сумата 17.224 л., надвзета пенсия, обаче презъ това време е успълъ да получи тия 17.224 л.

Неговото материално положение е много лошо. Има записана една къща, оценена на 84.000 л., отъ която получава 400 л. месеченъ наемъ.

Комисията по Министерството на финансите дава мнение да се опрости тая сума, понеже е невъзможно да се събере отъ него. Сумата е несъбираема.

И. Пастухов: Колко е?

Докладчик И. Воденичарски: 17.224 л.

И. Пастухов: За какво е осъжданъ?

Докладчик И. Воденичарски: Нъма данни за какво е осъжданъ.

Д. Търкаланов: Е, като нъма, не може да му се прости. Да ги върне.

И. Пастухов: Интересно е да се знае защо е осъденъ.

Председател С. Мошанов: Оттегля се този пунктъ за допълнителни сведения.

Нъкой от нар. представители: Ха така!

Председател С. Мошанов: Ще се докладва п. 21.

Докладчик И. Воденичарски: Иван Цанев Колчев, от гр. София, бил отчетникъ при VII столиченъ полицейски участъкъ и не е отчетел сумата 25.240 л. отъ събрани глоби. Наложено му е сж наказателна заповѣдъ да заплати тая сума.

Д. Търкаланов: Събрани ли сж тия пари отъ него?

Докладчик И. Воденичарски: Той ги е събралъ, обаче при ревизията, която му била направена, се оказало, че тая сума не била въ касата му.

Д. Гичев: Значи, излялъ ги е.

Докладчик И. Воденичарски: Ясно е това. Обаче той се оправдава, като заявява, че бил давалъ аванси, но не му били признати документите. Впоследствие отъ тая сума той е внесълъ 9.036 л. и моли остатъкътъ да му бъде опростенъ, защото нъмалъ възможностъ да го плати.

Материалното му положение е такова, че тази сума въ никой случай не може да се събере отъ него; ще остане несъбираема.

Нъкой от нар. представители: Сж други думи, злоупотребилъ сумата. Такива трѣбва да ги отръзваме.

Председател С. Мошанов: Които приематъ п. 21, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Ще се докладва п. 23.

Докладчик И. Воденичарски: Илия Н. Дановъ, бившъ държавенъ контролоръ при Асеновградската община, бил начетенъ сж сумата 9.229 л. Фактически начетътъ е формаленъ, защото той е платилъ тия пари. Къмъ платената заповѣдъ имало приложена разписка отъ аптекаря въ Асеновградъ за тая сума, обаче впоследствие, следъ 6 години, когато се прави ревизия, намиратъ, че тая разписка я нъма и задължаватъ него, въпреки че аптекарятъ се явилъ предъ ревизора и заявилъ, че е получилъ сумата.

Х. Мирски: Какво е решението на комисията?

Докладчик И. Воденичарски: Решението на комисията е да му се опрости сумата 9.229 л.

Председател С. Мошанов: Тия, които приематъ п. 23 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва п. 28.

Докладчик И. Воденичарски: Стоила Тонова Петрова и Панчо Тоновъ Петровъ, и двамата отъ с. Маноле, Пловдивско, по конфискационно дѣло на Върховния касационенъ сждъ, на основание чл. 12 отъ закона за отнемане въ полза на държавата на незаконно придобити имоти, били осъдени да заплатятъ солидарно на държавното съкровище сумата 205.468 л., както и сумата 1.550 л. сждебни и дѣловодни разноси. Това решение е влѣзло въ законна сила и сумата се иска отъ тяхъ. Имотното състояние на сжщите е доста голѣмо.

Председател С. Мошанов: Г-н Воденичарски! Докладвайте какво е било конфискационното дѣло.

Докладчикъ И. Воденичарски: Дѣло за незаконно придобити имоти. Били осъдени да заплатятъ солидарно сумата 205.468 л.

Д. Търкалановъ: Какви сѫ тия незаконно придобити имоти?

И. Пастуховъ: Азъ предлагамъ да не се опрощава сумата.

Председател С. Мошановъ: Възмете думата и си кажете мнението.

Д. Търкалановъ: Не е пъленъ докладътъ. Не се вижда, за какви незаконно придобити имоти се касае.

Докладчикъ И. Воденичарски: Цѣлото имъ имотно състояние възлиза на 180.000 л.

Д. Търкалановъ: Върнете го въ комисията, за да се обясни подробно.

Председател С. Мошановъ: Връща се въ комисията за допълнителенъ докладъ.
Ще се докладва п. 29.

Докладчикъ И. Воденичарски: Маринъ Павловъ, отъ с. Попица, Бѣлослатинско, моли да му бѣдатъ опростени сумитъ 17.985 л., 783 л., 60.020 л. и 42.819 л. по резолюция № 195/1930 г. и решения № № 403/1932 г., 3000/1932 г. и 1198/1937 г., на Специалния съдъ при Върховната смѣтна палата.

Н. Търкалановъ: Той какъвъ е билъ?

Докладчикъ И. Воденичарски: Билъ е секретаръ-бирникъ на селото. Въ качеството му касиеръ на училищното настоятелство е начетенъ формално. Сумитъ не сѫ злоупотребили, но не сѫ изразходвани по реда на закона за бюджета, отчетността и предприятията. Ако е имало злоупотреби, щѣше да има и присѣда.

Комисията при Министерството на финанситъ намира, че следва да бѣде опростена сумата, защото молителятъ е формално начетенъ, нѣма злоупотреби, не е констатирано такова.

Д. Търкалановъ: Какво е материалното му положение?

Докладчикъ И. Воденичарски: При това всички имоти, които той притежава, сѫ заложени въ Погасителната каса.

Д. Търкалановъ: Каква е емлячната оценка на имотитъ му?

Петко Стояновъ: Какво значи това „формално начетенъ“?

Д. Търкалановъ: Какво е материалното му положение?

Докладчикъ И. Воденичарски: Ще Ви кажа.

Председател С. Мошановъ: Ще допълните доклада после.

Има думата народниятъ представителъ г. Петко Стояновъ.

Петко Стояновъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Много ми е стѣснително да излизамъ да се изказвамъ по тоя въпросъ, защото когато единъ човѣкъ се обръща къмъ Народното сѣбрание и проси милостъ, това значи, че за това има причина, това значи, че всички други инстанции сѫ свършени и че той иска отъ най-големъто учреждение да влѣзе въ неговото положение. Азъ не искахъ да взема думата по-рано и да говоря принципно по въпроса за прошенията, но тъй, както се направи докладътъ по п. 29, считамъ, че свършено неправилно се действува, и въ случая имаме блестящо доказателство за неправилно процедиране.

Г. г. народни представители! Споредъ чл. 105 отъ конституцията, Народното сѣбрание има право да се занимава съ опрощаване на данѣци, берии и дължими суми, които не могатъ да бѣдатъ изплатени. Чл. 38 отъ закона за събиране на прѣжитъ данѣци пояснява, че когато е неспособно вземането на държавата или на публичното учреждение, въ случая общината, Народното сѣбрание може да

бѣде сезирано съ молба за опрощаването му. Това е начинътъ за действуване, когато сумата не може да се събере, не може да се плати, или пъкъ когато, ако бѣде взето онова, съ което разполага длъжникътъ, той ще бѣде разоренъ, ще бѣде обрнатъ въ социална тежестъ на държавата и общината. А това не бива да бѣде направено. Такъвъ е смисълътъ и на института за челяднитъ имоти. Но това може да стане, когато има данни и когато бѣде установено едно безспорно фактическо положение, което не позволява другоиче да се постѣпи, освенъ по тоя начинъ, който постановява конституцията и закона за събиране прѣжитъ данѣци.

Азъ трѣбва да кажа, че отъ това, което прегледахъ и отъ онова, което знамъ, че ще трѣбва да мине презъ Народното сѣбрание, установихъ, че има много нѣщо, което трѣбва да бѣде приведено въ редъ.

Една голѣма частъ отъ глобитъ, които се налагатъ въ продължение на повече отъ 5 години, не сѫ глоби за нечитане на законитъ, не сѫ глоби за напомняне на ония, които забравятъ законитъ, че трѣбва да ги иматъ предвидъ. Това не сѫ най-последни и източници за финансови доходи. Обаче, когато дойде бюджетътъ, ще имамъ случай да се разговоримъ съ г. министра на финанситъ по обстоятелствено по този въпросъ. Това сѫ глоби, които следватъ отъ една полицейска концепция, която отъ 19 май 1934 г. насамъ иска да скове и унищожи всичко. Народътъ е отрупанъ съ страшно много глоби, които сѫ безсмислени, които играятъ ролята на провокационно сръдство, компрометиратъ държавата като еманация, като олицетворение на справедливостъ и разумъ. И затова единъ законопроектъ за амнистия на глобитъ и на парични наказания, наложени по разнитъ закони, се безусловно налага.

Н. Търкалановъ: Внесенъ е, г. Стояновъ, и ще бѣде разгледанъ.

Петко Стояновъ: Г. г. народни представители! Азъ съмъ отъ ония, които смѣтатъ, че по голѣми въпроси законодателната инициатива принадлежи на правителството. То е длъжно да вземе инициатива, защото по-добре отъ всѣкого отъ насъ поотдѣлно знае, какъ стои въпросътъ, и то трѣбва да даде своето компетентно мнение, да установи кое може, кое не може да стане. Защото ако се трѣгне по реда на частната законодателна инициатива, има две опасности. Първата опасностъ е, че всѣки отъ насъ ще бѣде подъ подозрението, като излѣзе тукъ да защищава една кауза, че той е въ нѣкакви отношения съ тази кауза. Втората опасностъ, която е по-важна за менъ и която може да има по-разрушителни последици, е, че фискалнитъ мародьори сѫ тия, които ще вървятъ на първо мѣсто. Фискалнитъ мародьори въ нашата страна въ последнитъ 10 години консолидиратъ състояния, които сѫ провокация за всѣки единъ честенъ човѣкъ. Действително, имаме законъ за незаконно забогатяване, но това сѫ само единъ-двама, които сѫ изпитали ударитъ на този законъ, а маса други, които крадатъ отъ държавата, неплащайки данѣци, се разхождатъ свободно.

Т. Стоилковъ: Съвършено право.

Петко Стояновъ: Тѣзи мародьори сѫ, които на първо мѣсто ще компрометиратъ държавата, а пъкъ азъ съмъ за авторитета на държавата. Азъ съмъ за справедливо опрощаване задълженията къмъ държавата на ония, които не могатъ да плащатъ, сѫмъ за милостъ къмъ оня, който е малъкъ и е слабъ. Но оня, който се преструва на слабъ, той, г-да, утре, опростенъ, освободенъ отъ тежеститъ, ще бѣде провокаторъ, къмъ когото всѣки ще сочи, и оня, който е озлочестенъ, на когото чергата е продадена, ще казва: ето ви, г-да, онзи, който има къща, който има състояние, който има възможностъ да плаща. Всѣкога може да скѣса мрежитъ, за него законъ нѣма. Не бива да се действува така, защото се компрометира държавата.

Мислѣхъ, че представителтъ на г. министра на финанситъ ще оттегли това предложение въ този му видъ. Нуждни сѫ по всѣки единъ пунктъ кратки мотиви, които сѫ продиктували взетото решение отъ комисията и Народното сѣбрание да даде милостъ, да опрости. При тази процедура ние ще бѣдемъ много зле изложени — народнитъ представители, поединично и общо, и държавата като авторитетъ.

Макаръ че комисията още не е благоволила да утвърди моя изборъ, азъ съмъ представителъ на първа Бѣлослатинска околия. Селото Попица е въ моята избирателна колекия. Господинътъ, на когото се иска да се опрости тази сума, е единъ отъ най-богатитъ хора въ с. Попица.

Нѣкой отъ нар. представители: Това не е важно. (Глъчка)

Петко Стояновъ: Готовъ съмъ да отговоря на всеки единъ, който ме пита, само да го чуя и разбере.

С. Георгиевъ: Какво значение има неговото богатство, ако знаете, че начетътъ е формаленъ, че тия пари той не ги е взелъ?

Петко Стояновъ: Чакайте да си свърша пледоарията. — Г-нъ докладчикътъ каза: „Формаленъ е начетътъ“. Какво значи „формаленъ начетъ“? Защо не обясни г. докладчикътъ кое е формално и кое е материално начитане? Въ преписката има постановления на областната смѣтна палата, че той, като касиеръ на училищното настоятелство въ с. Попица, не се е отчетълъ. Какво значи да не се отчетешъ? Значи, или си злоупотрѣбилъ паритъ и си ги турилъ въ джоба си, като си ги събралъ, или не си ги събралъ, защото си билъ небреженъ въ службата си, или, най-после, като си ги събралъ, не си ги разходвалъ по реда и си ги опропастилъ. Кое отъ тѣзи три предположения имаме въ случая? Азъ твърдя, че въ случая нѣма никакво формално начитане, а има чисто и просто злоупотрѣбени 120.824 л. Но ще се възрази: не е даденъ подъ съдъ. Какво ме интересува, че не е даденъ подъ съдъ? Може прокурорътъ да не е изпълнилъ длъжността си, може да е имало такъвъ съставъ на общинския съветъ, който не е отнелъ работата до прокурора, може смѣтната палата да се е ограничила само да види, че има квитанции срещу това, което трѣбвало да се получи, да кажемъ, по договоритъ, съ които сѣ отдадени подъ наемъ общински и фондови имоти, и има документи за разходитъ. Тогава не е имало основание прокурорътъ да бѣде сезиранъ и не е сезиранъ, затова и лицето не е съдено. Но какво отъ това?

Г. г. народни представители! Господинътъ, за когото се иска да му се опрости сумата 120.824 л., е човѣкъ съ 300 декара земя и събира годишно най-малко 800—1.000 кофи жито. Има двама синове съ висше образование, единиятъ инженеръ, другиятъ юристъ. Тѣзи пари, г-да, сѣ постѣпления на училищното настоятелство отъ нивитъ, а той е вършилъ лихварство съ тѣхъ, давалъ ги е подъ лихва на цигани и е реализиралъ печалби. Ако на този господинъ му опростите тази сума, азъ ви увѣрявамъ, че нѣмате никакво морално право на който и да е другъ въ България да вземете и едно петаче. Ако му се опрости тази сума, това би било единъ скандалъ за насъ, едно нетърпимо положение. Азъ ви моля, г-да, пазете авторитета на държавата. Тукъ има грѣшка.

Нѣкой отъ лѣво: Колко сѣ лихвитъ?

Петко Стояновъ: Лихварствувалъ е съ паритъ на училищното настоятелство. Азъ не клеветя, г-да. Ако желаете да направите анкета, мене ми се струва, че ще откриете много по-страшни работи отъ тѣзи, които азъ тукъ съ нѣколко думи ви казахъ.

Моля ви да се убедите, г. г. народни представители, че процедурата е дефектна. Този начинъ на процедиране е опасенъ, той ще ни изложи. Отсега нататкъ ние много пѣти ще бждемъ сезирани съ такива въпроси въ Народното събрание.

И. Пастуховъ: Лихваръ е и има три вършачки.

Председателъ С. Мошановъ: Такива случаи ще влѣзатъ въ амнистията.

Петко Стояновъ: Азъ ще възразя на г. председателя, че единъ законъ за фискална амнистия не може да обхване всички случаи, а само глоби, и то само нѣкои. Ние трѣбва да оперираме предпазливо. Азъ казвамъ: начети по никакъвъ начинъ не бива да бждатъ амнистирани. Единъ начетъ може да бжде опростенъ, но не и амнистиранъ. Въ случая има опрощаване, обаче нѣма мотиви, нѣма абсолютно никакви доказателства за туй, че лицето заслужава опрощаване. Има начети, които трѣбва да бждатъ опростени. Напр., нѣкой общински писаръ или секретаръ, или писаръ въ мирово сѣдилище, беденъ човѣкъ, получава 1.000—1.500 л. заплата, начетенъ, трѣбва да върне сумата, а не може, защото получава 1.000—1.500 л. заплата и има петъ деца, да речемъ. Какво ще му вземете? Не можете да му вземете нищо. На такъвъ човѣкъ че му опростите начета. Такива случаи азъ разбирамъ. Но въ конкретния случай имаме единъ крезъ, единъ опитенъ и богатъ човѣкъ, вижда се отъ всичко, че неговото положение е отлично. Не бива да му се опрощаватъ тѣзи 120 хиляди лева и да се създава единъ опасенъ прецедентъ. Този господинъ бѣ начетенъ първоначално съ около 800 хиляди лева. Постепенно-постепенно той се оправдаваше, а днесъ се иска за

него едно опрощаване. Моля ви се, г-да, въ никакъвъ случай да не се създава такъвъ прецедентъ. Азъ моля по пунктъ 29 всички да гласуватъ противъ. Не, така не може. Мародьоритъ трѣбва да получатъ заслуженото. Вие виждате, г-да, още при първия докладъ, който ни се прави отъ прошетарната комисия, съ какви случаи се занимаваме — съ искания за опрощаване на най-открити мародьори. Дайте да опростимъ на скромнитъ, на беднитъ хора. Дайте да подадемъ ръка на българския гражданинъ. Не милостъ, а честъ на честния трѣбва да окажемъ, но не и на такъвъ господинъ, както въ случая.

Ето, азъ се противопоставямъ да се опрости сумата на този господинъ. Съображенията, които изнесохъ предъ васъ, се основаватъ на абсолютно проверени данни. Ако желаете, заповѣдайте да направимъ една анкета и ще видите, че ще се открие и нѣщо повече. Затова ви моля по този пунктъ 29 да не се опрощава сумата 120.824 л. (Рж-коплѣскания отъ лѣво)

Председателъ С. Мошановъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Търкалановъ.

Н. Търкалановъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Вземахъ думата, за да подчертая и азъ, че тоя пѣтъ, по който ние трѣгваме да правимъ тѣй наречената „парламентарна задушница“...

Д. Гичевъ: Само когато нѣма дневенъ редъ.

Н. Търкалановъ: ... може би, нѣма да ни изведе на добъръ край.

Г. г. народни представители! Онази вечеръ, когато се дебатираше по правилника за вътрешния редъ на Народното събрание, вие видѣхте, че и председателятъ на Народното събрание слѣзе отъ висотата на поста си и взе думата, за да направи единъ апелъ къмъ всички: ако искаме да запазимъ престижа на Парламента, ние трѣбва често да се самоограничаваме и да бдимъ върху всичко онова, което става тукъ, защото не сѣ малко противникитъ отвънъ, които дебнатъ да изковатъ и отъ най-малкото стрела и да я хвърлятъ срещу Парламента.

Трѣбва да признаемъ, че въ миналото, презъ всички режими, когато се правѣше докладъ на прошетарната комисия, въ Народното събрание ставаха нѣща, които после силно се отразяваха върху престижа на Парламента въ българското общество. Имаше хора, които по невидими пѣтища често успѣваха да прокаратъ свои лични интереси задъ единъ вотъ на Народното събрание. Безспорно, това после даваше поводъ да се хвърлятъ голѣми обвинения срещу Парламента. Не искамъ да кажа, че и днесъ така се процедира. За честта на нашитъ другари въ прошетарната комисия, трѣбва да кажа — нека всички до единъ да признаемъ това, — че тѣ, съ всичката загриженостъ да бдятъ върху престижа на Парламента, се ровятъ въ тѣзи просби, които се отпращатъ до Народното събрание, съвѣстно сезиратъ съ тѣхъ народното представителство. Но колкото и да бждатъ тѣ ревниви пазители на престижа на Парламента, колкото и да се мъчатъ вие да намѣрите истината, както диктува дългътъ на единъ народенъ представител, струва ми се — да употребя изречение на г. проф. Стояновъ — че има хора, които все могатъ да му намѣрятъ пролуката. И тѣ винаги сѣ най-напредъ. Тѣ сѣ първи, които знаятъ, че ако тукъ не мине, тамъ ще мине, ако тамъ не мине — ще мине най-после презъ Парламента, и докато мѣдритъ се намѣждуватъ, тия хитреци ще се наредятъ, тѣ първи ще сезиратъ Парламента съ своитъ просби и ние ще бждемъ поставени при положение да дадемъ вотъ на опрощаване.

Г. г. народни представители! Азъ отвеждамъ г. Стефанъ Цановъ и г. Петко Стояновъ по конкретния случай, защото тѣ сѣ отъ Бѣлослатинско. Можемъ да допустнемъ, че иматъ и лични отношения.

Петко Стояновъ: Никакви!

Н. Търкалановъ: Но за мене това нѣма значение. За мене има значение това, че единъ гражданинъ иска да му бжде опростена една сума отъ 120.000 л. Е добре, вие ще опростите днесъ на 20—30—50—100 човѣка по 20—30—50—100 хиляди лева. Това значи, чрезъ прѣста утре цѣлата страна да знае, че Парламентътъ е отпочналъ задушницата и е отворилъ вратата на опрощаването. Но давате ли си смѣтка съ какво ще бждемъ сезирани въ утрешния день? Всички искания, които сѣ минали презъ всички съдебни инстанции и други институции и не сѣ могли да бждатъ удовлетворени, защото не е имало законно основание, ще дойдатъ тукъ, прошетарната комисия просто

ще бъде удавена от тия искания, и Парламентът ще трябва да ги разгледа. Ето, това е, което ме смущава в този момент.

Второ, има хора, които умфят пързи да се наредят, а оная маса добри, честни люде, които сж извършили известно малко нарушение, не знаят какъ да постъпят. Знае какъ да постъпи оная гражданинъ, който е глобенъ съ 100—200—300 хиляди лева, който е миналъ всичкитъ инстанции и най-после идва въ Народното събрание съ своята молба за опрощаване. Но тоя, който е глобенъ съ 1.000, 2.000, 3.000 л., който, напр., е отишълъ за риба, хванали го, съставили му актъ, глобили го 3.000 л. и при тежкитъ стопански обстоятелства не може да плати, той не знае какво да направи и отива да излежи глобата съ затворъ.

Д. Узуновъ: Има и сега такива хора въ затвора.

Н. Търкалановъ: Вие знаете, че стотици хора и въ този моментъ излежаватъ наказанието си за извършени простъпци, за нарушения, да не говоря за престъпления. Не само че държавата не може нищо да събере отъ тѣхъ, но ще трябва и да ги храни. А оня, който е прекратилъ веднажъ прага на затвора, който е влѣзълъ веднажъ тамъ и е пренощувалъ, макаръ и една нощъ, той вече разбира, че може въ единъ моментъ да се преседи въ затвора и вие знаете какъвъ гражданинъ ще стане отъ него въ утрешния денъ. Ние, безъ да щемъ, ще направимъ тия граждани престъпници, защото такива сж последициите отъ отизането въ затвора. За тѣхъ затворътъ нѣма да бѣде вече плашило, тѣ ще свикнатъ да отиватъ тамъ.

Въ последнитъ нѣколко години маса държавни чиновници се забравиха и смѣтатъ, че не тѣ служатъ на държавата, а държавата служи на тѣхъ и превърнаха гражданитъ едва ли не на роби, които въ всѣки моментъ трябва да имъ оказватъ уважение и да имъ правятъ теманета, и ако нѣкой не имъ направи нуждното уважение и темане, съставятъ му актъ, налагатъ му глоба. Ето защо азъ смѣтамъ, че е крайно време да се внесе единъ законъ за фискална амнистия.

С. Цановъ: За цигара, увита съ вестникъ — 1.000 л. глоба!

Н. Търкалановъ: Азъ си позволихъ да внеса единъ законопроектъ и имамъ сведения, че почитаемото правителство се е занимало съ него или ще се занимае тѣзи дни и че по начало нѣма да бѣде противъ. Липсва, обаче, сега г. министърътъ на финанситъ, безъ когото, безспорно, не може да се внесе законопроектъ, който ще лиши държавата отъ известни приходи. Азъ се надѣвамъ, че този законопроектъ ще мине, че той е една необходимостъ, че тая необходимостъ ще обедини цѣлия Парламентъ, тъй като е справедливо да дадемъ едно общо опрощаване на всички. Ако дадемъ опрощаване сега на 100—200—300 души, утре ще ни кажатъ: „Ето, тѣзи сж намѣрили приятели депутати, намѣрили сж силни на деня и сж прокарвали исканията си“. Ще се хвърли върху престижа на Парламента едно страшно подозрение. И това е, което менъ ме смущава въ този моментъ.

Ето защо азъ бихъ помолилъ, предвидъ на това, че имамъ сведения, че въ близкитъ дни внесениятъ отъ менъ законопроектъ ще бѣде приетъ отъ правителството, ако обича почитаемота прошектарна комисия да спре съ доклада си, защото ако продължаваме, не зная къде ще излѣземъ. Нека дадемъ едно общо, безименно, общонародно опрощаване въ кръга на законитъ (Ржкоплѣскания отъ лѣво) и да запазимъ престижа на Парламента.

Председателъ С. Мошановъ: Има думата народниятъ представителъ г. Серафимъ Георгиевъ.

С. Георгиевъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Вземамъ думата не да защищавамъ решението на прошектарната комисия по конкретния случай, защото азъ, като членъ на прошектарната комисия, съмъ го приелъ безъ да познавамъ човѣка, а да освѣтля почитаемото Народно събрание върху началата, които е имала предвидъ прошектарната комисия, когато е вземала решенията си. Едно отъ тия начала е да се търси много внимателно разликата между материаленъ и формаленъ начетъ. Г-нъ Петко Стояновъ, като говори, каза: „Г-нъ докладчикътъ не ни обясни какво е формаленъ и какво е материаленъ начетъ“, и въ края на краищата заключи, че имаме едно неправилно процедиране.

Г-да! Касае се за формаленъ начетъ. Азъ имамъ нарѣка изложението на Съюза на общинскитъ служители, което говори за начети въ размѣръ на 800 милиона лева, начети

на кметове, бирници, отчетници, членове на бившитѣ постоянни комисии, които начети още тежатъ върху тѣхъ. Ако тѣзи начети бѣха отъ материаленъ характеръ, ако консумираха състава на понятието „дефицитъ“, тия лица, които сж начетени, отдавна щѣха да бѣдѣтъ въ затвора. Такова нѣщо, обаче, нѣма. Напротивъ, имате случаи. . .

Д. Търкалановъ: Ти знаешъ, че тия работи сж на Сивиновъ, който иска да оправдае своята 12.000 л. месечна заплата.

С. Георгиевъ: Не се касае за Сивиновъ.

Д. Търкалановъ: Ще дойде време да говоримъ по бюджета на Министерството на вътрешнитъ работи и тогава азъ ще Ви кажа и за Съюза на общинскитъ служители, и за Сивиновъ, за когото плачете.

С. Георгиевъ: Г. г. народни представители! Формаленъ начетъ имаме, когато сумитъ отъ единъ параграфъ сж послужили за задоволяването на нужди по другъ параграфъ. Паритъ не сж отишли въ джоба на отчетника, но по закона него го начитатъ. Освенъ това, чл. 57 отъ закона за бюджета за 1933/34 г. държи лично отговорни отчетниците дори за невнасяне вноскитъ по засмитъ, които сж сключили общинитъ. Ами какво ще кажете за тѣзи начети, които произлизатъ отъ невнасяне суми въ фондоветъ отъ общинитъ — азъ ще ви кажа не единъ случай — макаръ че чл. 91 отъ закона за селскитъ общини и чл. 93 отъ закона за градскитъ общини, които установяватъ поредността на разходитъ, повеляватъ, че най-напредъ общинитъ плащатъ гарантиранитъ отъ държавата заеми, следъ това плащатъ заплатитъ, после вещественитъ разходи и най-после вноскитъ въ фондоветъ. Понеже общината не е могла да изплати заплатитъ, отчетниците не правятъ вноскитъ въ фондоветъ. Обаче, въпрѣки този текстъ на чл. 91 и чл. 93, областната смѣтна палата, поради това, че въ нея нѣма юристи, а има хора съ срдѣдно образование, които не разбиратъ смисъла и целитъ на закона, начита отчетниците и ги изправя предъ материална разруха. Повече отъ 3—4 хиляди души сж начетени, запорирани сж заплатитъ имъ, описани сж къщитъ имъ.

Д. Гичевъ: Законъ трябва за тая работа.

Д. Търкалановъ: Въ закона е казано: този и този ще бѣде начетенъ.

Д. Гичевъ: За 10 години не можемъ да ги разгледаме тия 3—4 хиляди случаи.

С. Георгиевъ: Азъ искамъ да ви обясня, защо прошектарната комисия прие, когато се касае за формаленъ начетъ, да го опрощава. Въ случая прошектарната комисия приема, че има формаленъ начетъ, така както е приела и комисията при Министерството на финанситъ, която казва дословно следното: „Бирникътъ на общината плаща на предприемача на училището; предприемачътъ на училището злоупотребява и го вкарватъ въ затвора, поради което не дава ситуации; и вследствие на това е този начетъ“.

Д. Гичевъ: Много право.

С. Георгиевъ: Имате маса други случаи, г-да. Има единъ случай отъ Шуменско, който на мене, когато бѣхъ въ прошектарната комисия, ми падна нарѣка, сж единъ бирникъ, който събралъ още презъ 1918 г. около 112.000 л. и вмѣсто да ги внесе въ Б. з. к. банка, където се внасятъ общинскитъ приходи, както повелява законътъ за общинитъ, внесълъ ги на единъ комитетъ, избранъ отъ общинския съветъ, за направата на водопроводъ. Тия пари до 1936 г. ставатъ 612.000 л. Комитетътъ ги тегли и направилъ водоснабдяване на селото. Сега бирникътъ го държатъ отговоренъ за тия 612.000 л. Ами че това е морално убийство, не само материално!

Повдига се тукъ въпросътъ за фискална амнистия. Не скривамъ, че тоя въпросъ азъ го повдигнахъ предъ бившия министъръ на финанситъ г. Гуневъ, обаче той не се съгласи, като каза, че по тоя начинъ ще смѣсимъ честнитъ съ безчестнитъ, ще дадемъ опрощаване на контрабандиститъ, както и на онии, които сж нарушители. Ония господа отъ васъ, които поддържатъ идеята за фискална амнистия, струва ми се, че ще трябва да разтворятъ повече сърдцата си поне за тия конкретни случаи, които сега разглеждаме тукъ. Ако е въпросъ да се подозира, азъ бихъ припомнилъ речта на г. Гичевъ по въпроса за нашитъ дневни, която най-много ми хареса навремето съ следнитъ

мисли: та има ли общественик, та има ли кмет, та има ли бирник, та има ли управляващ в страната, върху който да не е сложена дъмгата на позора? Нима нито един! И ви увървам, че след съмненията, които хвърли тук г. Петко Стоянов, лично аз нямам куража да бъда повече член на прошетарната комисия и ще си сложа оставката. Защото, г-да, прошетарната комисия, когато гледа тия молби, по десет пети се пита, какво е решила комисията при Министерството на финансите. И ние изхождаме винаги от това, че всички тия преписки, които ги докладваме сега, предварително са минали през тази комисия, назначена от министър Гунев с заповед № 169, от 12 юлий, и че, ако не беше свикан Парламентът, тя щеше да мине и през Министерския съвет, както минаха всички ония облекчения и опрощавания в размер на 1 милиард и половина лева.

Прошетарната комисия се интересуваше най-много от това, дали начертът е формален или има злоупотреби.

Аз не съм съгласен с г. проф. Стоянов и по втората точка на този въпрос. Аз не мога да разбера как, когато начертът е материален, когато е касов дефицитът и попада под нормите или на чл. 313 от наказателния закон — кражба, или на чл. 319 — обсебване, или на чл. 421 до 428 — чиновническо престъпление, как може този човък, който е начертан, да остане жив и да не се намъри съдебна власт у нас, която да повдигне срещу него преследване? Ами че това са престъпления от общ характер, г-да! Просто не ми е ясно! А за този човък нищо подобно няма. Вие ще видите и в другите решения такива хора, начертани формално.

Сега ще се спра на един друг случай, който най-добре илюстрира моята мисъл. Става споразумение между община и бивша постоянна комисия. Постоянната комисия накарва общината да направи един държавен мост. Направя общината държавния мост. Постоянната комисия обещава, че ще впише разхода в бюджета си. Идва, обаче, законът на Гиргинов за премахване на постоянните комисии. По силата на този закон, чл. 8, задълженията на постоянните комисии минаха към държавата. Държавата не признава и начертан оня, който е дал парите. Това не е престъпление, г-да, защото мостът е направен, той е държавен мост и е имало нужда да бъде направен. Има много такива случаи, г-да.

Аз ви моля да извините прошетарната комисия, ако тя, според вашето разбиране, е направила грешка, като не е дала мотиви за своите решения. Никой от нас, които сме в прошетарната комисия, не знае нашата парламентарна практика в миналото. Обаче аз лично отидох да направя справка, как са били редактирани решенията на прошетарната комисия на XXIII-то обикновено Народно събрание. По същия начин са редактирани — с един диспозитив.

Петко Стоянов: Все имаше нещо повече.

С. Георгиев: Г-н Стоянов! Вие ще се съгласите с мене, че за да бъде ориентирано народното представителство, трябва да бъдат обстойно мотивирани тия решения, както става при една присъда, а не само да се казва, че му се опрощава известна сума за това, че като отчетник бил формално начертан.

Председател С. Мошанов: Мотивирайте ги.

С. Георгиев: При това нека се разбере добре: ние сме страшно много форсирани. Не от заинтересованите, разбира се. Аз лично, когато гледам записани в дневника над 7 хиляди молби, си представям един човъшки вой, един писък за правда, заключен там, на който трябва да се даде отдушник. Затова ние искаме с една бързина да се разгледат тия молби, като не се усвои една процедура на писмени доклади, която е толкова бавна и която няма да даде повече от 50 молби за две седмици, а една процедура на устни доклади — докладчикът да проучи въпроса, да го изложи на народното представителство, то да се изкаже и да го реши. От тези съображения се е ръководила прошетарната комисия, за да не мотивира решенията си, и аз съм длъжен да ги изложа тук.

Председател С. Мошанов: Има думата народният представител г. Ангел Риболов.

А. Риболов: (От трибуната) Г. г. народни представители! Вземам думата, като председател на прошетарната комисия. Аз виждам, че тук, в Парламента, се създава

едно настроение, което не е в полза на защитниците на парламентаризма. Дейтелността на Парламента в днешния ден се таксува като задушница.

Г. г. народни представители! Аз зная, че в миналото прошетарната комисия, по начина, по който е процедурала, е създавала едно настроение против себе си. И затуй излизат видни наши общественици и политици, които да искат дори премахването на самата прошетарна комисия. Ако тия хора, обаче, дойдат в прошетарната комисия и прочетат заявленията, които са хиляди, ще видят, каква голяма трагедия има в нашата страна, и как хората просят милост, затуй защото в съдилищата не могат да я намърят. (Ржкоплетскания)

Г. г. народни представители! Има маса случаи на глоби, които се дължат на тия фатални срокове, които са хиляди в нашите закони и за които срокове всеки един трябва да си вземе по един писар, който да държи сметка, кога изтичат те. Нима български гражданин, на когото да не е съставен акт, защото не спазва фаталните срокове.

Г. г. народни представители! Когато ние имаме просрочване с един-два дена, било поради недовиджане, било поради неграмотност, било поради това, че хората са далеч от съобщенията, от вестници и не могат да се оправят, не сме ли ние, които ще трябва в тия случаи да дадем нашата милост? Трябва ли да оставим тия хора под бремето на един голям глоб, от който не могат да излѳзат? Аз ще ви цитирам науст няколко случая, за да видите, колко жестоко се отнасят нашите власти, в изпълнение буквата на закона, и как нещастни хора, дори с малките си деца, отиват в затвора само затуй, защото не са имали елементарната предвидливост да платят една малка сума на държавата, а са оставили да ги обложат стократно повече от това, което биха платили по доброволен начин.

Има един жесток закон — законът за хазартните игри. Докаго възприет принципът в нашето законодателство по облаганията е, в най-лошия случай, когато един гражданин укриве своя приход, да плати данъка в троен размер, по този закон за хазартните игри, кой знае как, е възприето, ако не платите 100 л. данък, да платите 15.000 л. глоба, което се равнява на конфискация на имотите на много бедни граждани. А това нѳщо се забравя от нашата конституция. Аз се натъкнах на много заявления от този характер. Събрах ги, извиках и бившия министър на финансите в комисията. Единодушно комисията каза: г. министре, за да отървете комисията от тая баласт, и за да дадете една милост, съгласете се, тѳзи, които доказано се намират в материална невъзможност да платят тия глоби, вместо да отиват в затворите, с една обща малка фискална амнистия, да ги освободите от това имъ задължение. Имаше следния случай с една жена от с. Долна-Митрополия. На 6 април тази жена, на която мъжът умира преди една година, влиза в затвора, за да излежи една година наказание, като оставя в дома си четири невръстни деца без всякаква подкрепа само затуй, защото не може да плати една такава глоба от 15.000 л. Нейният мъж — тази жена е неграмотна — бил кафеджия в селото и не платил такса за игра на карти.

Нѳколко заявления постѳпиха от затворите. Единият случай, заявлението, за който донесох на г. министра, доколкото си спомням, бѳше такъв. Един тютюнопроизводител от Дунишко излежава една година затвор; постѳпва в Кюстендилски затвор, струва ми се, на 19 ноември, като оставя своята жена с 4 малки деца. Нѳмайки възможност тази жена да издѳржа депата си и възможност да продаде тютюните, които има на разположение, позволява си да продаде нѳколко килограма тютюн и — люпъ един акт за 5.000 л. Още мъжът ѳ не излѳзъл от затвора и тази жена на 6 юний влиза в затвора. Заявлението е подадено чрез прокурора в Кюстендил. Директорът на затвора е сложил надпис: „Постѳпи в затвора на 6 юний, заедно с своето 13-месечно дете, което донесе в затвора“. Такова положение не бива да се търпи.

Д-ръ Б. Даскалов: А има хора, които контрабандират тютюни с вагони и намират начин да избѳгнат глобите.

А. Риболов: След това, г-да, по единодушното решение на парламентарното мнозинство, пред което аз изложих тѳзи факти, ние, четирима души народни представители — аз, г. Мумджиев, г. Асен Голев и другия не помня кой бѳше — отидохме при г. министра на финансите в неговия кабинет, изтѳгнахме му тѳзи факти и желанието на парламентарното мнозинство да се внесе

законопроектът за фискална амнистия. Той ни отговори, че има много рецидивисти, които могат да се възползват от това, и на края каза: „Същевременно ония, за които вие казвате, че не са способни да плащат, в крайния момент, като дойде редът да влизат вън от затвора, като ги натиснем, те плащат“. Плащат, ама как плащат, г-да? Като продават и последната си кравичка, от която се хранят. Тежко и горко на тая държава, която ще гради своите приходи върху нещастията на своите граждани! (Ръкоплъскания от всички страни)

Ето защо аз се съгласявам с мнението на моя колега г. Никола Търкаланов и с предложението, което е направил — за да смъкнем това тежко бреме, от Народното събрание, разглеждането на толкова хиляди прошения, да поискаме от съответния министър на финансите да приготви един законопроект за обща фискална амнистия (Ръкоплъскания от всички страни), да се даде амнистия на всички ония, които са във невъзможност да платят тежките глоби, а на ония, чиято дейност би била спъната от глобите, да им се намалят съответно. Аз не съм за раздаване като на задушница, но известна справедливост трябва да има.

По начина, по който е процедирали прошетарната комисия. Г. г. народни представители! Мене не ми е известен начинът, по който въ миналите Събрания е процедирали прошетарната комисия, . . .

Петко Стояновъ: Не беше много хубавъ.

А. Риболовъ: . . . но доколкото можах да проверя, тя е действувала точно по този начин, по който действа и ние. И тогава някои г. г. народни представители са казвали: защо няма мотиви към всяко решение? Мотивите, г. г. народни представители, са давани устно от докладчиците. Те не всякога са били напълно удовлетворителни и затова постоянно в обществото съществувало едно подозрение, дали през някои такива задни вратички не са се промъкнали някои телефончета, които да издействуват това или онова опрощаване. Може да има известно основание въ туй. Обаче аз питам: по какъв път можем да стигнем до истината, освен като проверим някои данни, които ни се дават въ прошенията, чрез официалните органи на държавата? Ние нямаме други лъжици. Верно е, че правилникът за вътрешния ред на Народното събрание дава право на прошетарната комисия, по какъвто начин намъри за добре, да събере сведения, да се удовлетвори върху истинността на онова, което е изложено въ дадено прошение. Ние не се ръководим само от прошенията на просителите, а най-внимателно разглеждаме всички ония данни и доказателства, които държавните органи ни дават.

Конкретно за случая, който разглеждаме. Уважаемият професор г. Петко Стояновъ, който много добре познава Българската околия, защото е избран от там, изказа едно подозрение по отношение опрощаването на сумата на касиера на училищното настоятелство въ с. Попица, като го изкара един много богат човекъ.

Петко Стояновъ: Не изказвам подозрение, а се противопоставямъ.

Д. Търкалановъ: Не се отнася до Васъ подозрението.

А. Риболовъ: Г. г. народни представители! Може би у нас се е сложило убеждението, че ние прощаваме една голяма сума от 121.607 л. на един много богат човекъ. Но ние не се ръководим и не можем да се ръководим, когато има известна неправда, от това, дали човекът е много богат или е сиромаш. Независимо от неговото материално състояние, неправдата може да си съществува, а ние сме длъжни да проведем известна правда въ нашето решение. Какъ можем да решим другояче, когато застанахме на едно принципно становище — да опростим ония начети, които са за формални нарушения на законите, които са толкова много въ нашата страна, че надали ще се намъри отчетникъ, и най-честниятъ даже, който да не ги е нарушил? Какъ можехме да не повърваме на данните и мотивите, които самата комисия при Министерството на финансите е дала към преписката? Комисията казва така: (Чете)

„Задължението на молителя от 121.607 л. е от формален характер. Като касиеръ на училищното настоятелство въ с. Попица, Българската околия, той е изплащал суми на предприемача за постройка на училищната сграда срещу съответно представени ситуации. Предприемачът, обаче, за извършени от него злоупотребления е бил осъден и отведен въ затвора. Поради това, същиятъ предприемачъ не е могъл да представи ситуацията

за направените от него разходи. Но въпреки това, за довършване на училищната сграда, по решение на училищното настоятелство, касиерътъ Павловъ е изплатил тези неоформени разходи“.

Ако е имало, г-да, углавна отговорност, би трябвало той да бъде осъденъ, би трябвало да се подведе под отговорност самото училищно настоятелство. Именно за тези неоформени суми, както и за несъбрани въ срокъ наеми от земи — той ги е събралъ, значи — раздадени от общината на селяните, за да се подпомогне построяването на училището, Маринъ Павловъ е задълженъ съ тази сума. Злоупотребление не е констатирано. При това, съгласно сведенията на данъчната власт, всички имоти на Маринъ Павловъ са заложени срещу задълженията на сжия къмъ Погасителната каса.

При това положение, г-да, като имаме предвид тези данни и мнението на комисията при Министерството на финансите, че този начетъ е формален, че няма никакво злоупотребление — такива начети са хиляди въ нашата страна — ние най-добросъвестно — поне за себе си мога да кажа, че никога не съм ходилъ въ Българската околия — решиме този начетъ да бъде опростенъ. Въпреки че имаме пълното съзнание, че не сме сгръшили при вземането на това решение, но понеже искаме всичко да се провери колкото се може по-добре и тъй като г. проф. Стояновъ познава много хубаво този случай, то, за да не би да остане каквото и да е съмнение, аз моля г. министъра да оттегли този пунктъ.

Министъръ И. Кожухаровъ: Съгласенъ съмъ.

Председателъ С. Мошановъ: Значи сменя се.

Д. Търкалановъ: И не искаме въ бъдеще да ни сезирате съ прошения, докато не мине законопроектътъ за опрощаване на глобите.

Председателъ С. Мошановъ: Чакайте. Има и друго предложение.

А. Риболовъ: Този пунктъ го оттегляме за проучване отъ комисията.

Председателъ С. Мошановъ: Този случай ли?

Д. Търкалановъ: Не само този случай.

Председателъ С. Мошановъ: Чакайте, г-да! По този пунктъ има да говори още г. Иванъ Пастуховъ и чакъ тогава ще го сложа на гласуване.

И. Пастуховъ: Г-нъ министърътъ е съгласенъ да се оттегли.

Председателъ С. Мошановъ: Г-нъ министърътъ даде ли съгласието си?

Министъръ И. Кожухаровъ: Съгласенъ съмъ.

Председателъ С. Мошановъ: Г. г. народни представители! Безъ да искамъ да се предприеме въпросътъ за всички прошения, съ които се иска опрощаване на глоби, искамъ да ви обърна вниманието, че тия прошения, които са въ този списъкъ, не са само за глоби. Всичките случаи въ този списъкъ, които досега се докладваха, не са глоби за нарушения нито на закона за горите, нито на закона за акцизите, нито на закона за тютюните. Касае се за случаи, за които просителите иматъ право да отправятъ къмъ насъ молби и ние да решаваме.

Така че азъ ви моля да продължимъ работата, безъ да предприемаме въпроса за опрощаване на глобите. Г-нъ министърътъ на финансите ще вземе бележка отъ настоятелството, което вижда въ нашия Парламентъ, обаче няма защо да преустановяваме сега разглеждането на този списъкъ. По всеки единъ пунктъ, както виждате, разискваме подробно. Едини решения приехме, други отхвърлихме, а 2—3 се оттеглиха. Така ще процедираме и понататък. (Ръкоплъскания от всички страни)

Понеже г. министърътъ е съгласенъ да се оттегли п. 29, минаваме къмъ следващия пунктъ — пунктъ 30. Само моля, г. докладчикъ, по-ясно и по-подробно докладвайте.

Докладчикъ И. Воденичарски: Отъ Мария Костова Манолова, отъ гр. София, съ постановление № 6574, отъ 1934 г., VI държавен бирникъ при Софийското градско данъчно управление търси сумата 5.000 л. Тя е вдвигла съ месечен доходъ отъ наеми около 2.000 л., обаче има ипотечно задължение около 100.000 л. Не е въ състояние да плаща.

Председател С. Мошановъ: Г-нъ докладчикъ! Остатъкътъ отъ задължението не е отбелязанъ въ решението. Ще трѣбва да знаемъ каква сума остава да дължи.

Докладчикъ И. Воденичарски: 5.000 л.

Председател С. Мошановъ: Значи, касае се само за 5.000 л. Тази сума трѣбва да се отбележи въ решението.

Петко Стояновъ: Отъ какво произлиза?

Докладчикъ И. Воденичарски: Задължението е било 23.000 л., произхождащо отъ покупко-продажба на недвижими имоти.

Председател С. Мошановъ: Отъ мито.

Докладчикъ И. Воденичарски: Отъ тази сума е останало да плаща 5.000 л. Изплатила е 18.460 л. Моли да ѝ бѣде опростенъ остатъкътъ.

Председател С. Мошановъ: Тия, които приематъ пунктъ 30, както се докладва, съ бележката, че се касае за 5.000 л., моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 32.

Докладчикъ И. Воденичарски: Мартинъ М. Дойчиновъ е начетенъ да внася суми въ пенсионния фондъ и други фондове. Всички суми сж 6.398 л. Това е начетъ отъ формаленъ характеръ, въ смисълъ, че сумитъ не ги е внесълъ въ фондовете, а ги е употребилъ за друго. Моли този начетъ да му бѣде опростенъ.

Председател С. Мошановъ: Тия, които сж съгласни съ решението на комисията по пунктъ 32, тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 34.

Докладчикъ И. Воденичарски: Петко Ивановъ Молдовански, като отчетникъ-калкулаторъ при сточната служба при гара Перловецъ, София, презъ годинитъ 1932, 1933 и 1934 г. е начетенъ съ недобори, произхождащи отъ грѣшки, допустнати при провѣрка на товарителници за превозъ на стоки по желѣзницитъ. Съ временни решения отъ Върховната смѣтна палата № № 3694 и 3652 отъ 25 юлий 1936 г., е начетенъ по първото съ сумата 4.488 л. и по второто съ сумата 1.685 л., или общо по дветъ съ 6.173 л. Моли да му се опрости тази сума. Крайно беденъ е, материалното му положение е много тежко и е инвалидъ.

Председател С. Мошановъ: Тия, които сж съгласни съ решението на комисията по пунктъ 34, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 36.

Докладчикъ И. Воденичарски: Общинскиятъ съветъ на с. Пчелище, Великогърновска околия, иска опрощаване на сума. Презъ 1924 г. държавниятъ бирникъ е събиралъ отъ това село данъци. Нападнали го разбойници и му взели сумата 97.858 л.

Д. Търкалановъ: Доказано ли е това?

Докладчикъ И. Воденичарски: Доказано е.

Председател С. Мошановъ: Този случай е известенъ на Парламента.

Докладчикъ И. Воденичарски: Обирътъ е станалъ, и сега се иска сумата да бѣде платена отъ общината. Споредъ изчислението, направено презъ м. май, сумата е нарастнала на 227.286 л. Годишниятъ бюджетъ на общината е 174.800 л. Разходитъ сж около 154.000 л.; излишекъ 24.600 л.

Петко Стояновъ: Тази сума по закона за разбойниците ли се иска?

Докладчикъ И. Воденичарски: По закона за разбойниците. Тази сума ще трѣбва да се събере отъ общината, тя не може да я плати и ще трѣбва да я разхвърли между жителитъ на селото. Селото е крайно бедно, което се вижда отъ доходитъ, които има общината. Общинскиятъ съветъ моли да бѣде опростена тази сума.

Д. Узуновъ: Общината Пчелище е сборна община. За Пчелище ли става думата?

Председател С. Мошановъ: За Пчелище.

Д. Узуновъ: Пчелище не е бедно село. Пчелищенската община е съставна. Да не става дума за с. Марийно?

Х. Мирски: На общински съветъ не може да се опрощаватъ суми, а на община.

Докладчикъ И. Воденичарски: Да, на общината ще се опрости сумата, не на общинския съветъ.

Председател С. Мошановъ: Моля ви се! Ако се касае за село, което е съставна частъ на Пчелищенската община, трѣбва да се спомене името на селото.

Д. Узуновъ: Затуй повдигамъ и азъ този въпросъ.

Докладчикъ И. Воденичарски: За с. Пчелище, Великогърновска околия, се касае.

Д. Узуновъ: Тоя въпросъ ми е известенъ. Азъ зная, че е за с. Марийно.

Председател С. Мошановъ: Вземете думата, г. Узуновъ.

Д. Узуновъ: Азъ само това искамъ да кажа, че се касае за с. Марийно, което влиза въ състава на общината Пчелище. (Шумъ)

Председател С. Мошановъ: Вземайте думата по редъ, г-да!

Има думата г. Стефанъ Стателовъ.

С. Стателовъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Касае се за с. Марийно, влизащо въ състава на общината Пчелище. Село Марийно има 200 къщи. Намира се между Дебелецъ и Пчелище. Малко село е. Въ 1924 г., когато имаше разбойници въ страната, бирникътъ, който е събралъ данъцитъ, е билъ обранъ. Въ 5 часа следъ обѣдъ, когато при него е имало 7—8 души данъкоплатци, влизатъ двама разбойници, изкомандуватъ на всички да легнатъ долу, прибиратъ паритъ на бирника и избѣгватъ. Разбира се, че по закона за ограничение грабежитъ, палежитъ и пр. селото трѣбва да плати сумата. Тая сума му е вписана като задължение. Селото нѣма никакви приходи, и данъчните власти искатъ да разхвърлятъ на всѣка къща по 1.000 л., за да събератъ тия пари. Селото е много бедно. Хората сж изпаднали въ едно състояние на уплаха, че бирникътъ ще тръгне отъ къща на къща да събира паритъ. Затова моля да се опрости тази сума на село Марийно, съставна частъ отъ общината Пчелище. Понеже селото е съставна частъ отъ тая община, общинскиятъ съветъ е подалъ молбата.

Председател С. Мошановъ: Има думата народниятъ представител г. Петко Стояновъ.

Петко Стояновъ: Азъ съмъ за опрощаването, но да видимъ на кого ще опростимъ, понеже тогавашната Марийнска община сега не е община, а е съставно село на Пчелищенската община. Трѣбва да се каже на кого се опрощава.

Председател С. Мошановъ: На жителитъ на село Марийно.

Петко Стояновъ: Едно е да бѣде опростена сума на жителитъ отъ едно село, друго е да бѣде опростена сума на едно село отъ съставна община, трето е да бѣде опростена сума на еди коя си община, въ която влиза еди кое си село. Тѣ сж три различни нѣща. Въпросътъ е, какво ще направимъ въ случая. Ние ще опростимъ сумата на населението на с. Марийно, но за това село абсолютно нищо не се споменава тукъ. Комисията трѣбва да направи такова предложение, трѣбва да има документи и да каже: на жителитъ на с. Марийно, което влиза въ еди коя си съставна община, се опрощава еди каква си сума, произхождаща отъ еди какво си, а не тѣй, както е казано тукъ, въ списъка.

Председател С. Мошановъ: Има думата народниятъ представител г. Христо Мирски.

Х. Мирски: Правилно ще се разреши въпросътъ, като видимъ самитъ изпълнителни листове. Които лица сж осъдени по изпълнителнитъ листове, на тѣхъ трѣбва да опростимъ сумата. Затуй необходимо е преди всичко да се на-

прави справка по изпълнителните листове, за да се види срещу кои лица са издадени и след туй да се провери има ли подадени молби от тези лица за опрощаване на сумата. Ако няма молби от тях, не можем да им опростим сумата. Така че трябва да се съберат тези данни.

Председател С. Мошанов: Понеже няма никакви данни за изпълнителните листове, за да се види срещу кои лица са издадени, а има само едно заявление, затова този пункт се оттегля, за да се фиксира точно за кого се касае, и след туй ще се докладва повторно.

Ще се докладва п. 37.

Докладчик И. Воденичарски: Рангел Илиев, от с. Ясно-поле, Пловдивска околия, бил секретар-бирник на селото в продължение на 23 години. Напоследък той бил отчетник в същото село, от 16 юни 1926 г. до 2 април 1930 г., когато предал длъжността си с ревизионен акт, вх. № 193, от 10 април 1930 г., без дефицит. При опис, с неоформени документи за 15.954 л., завършен от кмета, съгласно чл. 88 от правилника за прилагане на закона за б. о. п., били оформени 12.310 л. по бюджета за финансовата 1934 г. Останали за оформяване 3.644 л., които не били оформени и до днес, макар че са били предвидени за оформяване през 1933 и 1934 г. За минало време от 19 години, когато е заемал служба, няма начети. Също така са прегледани и отчетите му за времето от 16 юни 1926 г. до 2 април 1930 г., по които отчети за последните две години бил начетен за неправилно изразходвани суми. Тези суми възлизат общо на 70.669 л., посочени от данъчната власт. Тези са начети от формален характер. За нуждите на общината той е извършил разходи от кредити не по съответните параграфи на бюджета, значи, злоупотребление няма.

Материалното състояние на просителя е лошо.

Комисията при Министерството на финансите изказва мнение да бъдат опростени тези суми. Даже в преписката има приложени разписки, които не са оформени.

Председател С. Мошанов: Има думата народният представител г. Рашко Маджаров.

Р. Маджаров: Във решението на комисията се говори и за Пловдивския окръжен съд. Аз искам да знам каква роля е играл този съд. Да не би да има присъда?

Председател С. Мошанов: Ще Ви се отговори. Има думата народният представител г. Христо Мирски.

Х. Мирски: Според мене, не бива да се приема становището, да се опрощават суми, когато начетът бил формален. Във такива случаи, ако това ни служи за мотивировка, ние отричаме силата на известни закони, както е законът за финансовата инспекция и този за бюджета, отчетността и предприятията. Ние знаем, че тия начети, макар и формални, веднаж влезли в сила, имат силата на изпълнителен лист. Тъй повелява законът за бюджета, отчетността и предприятията. Ние, като прощатарна комисия и като Народно събрание, не можем да имаме и нямаме право да освобождаваме от отговорност известни лица по тази причина, че начетът бил формален. Ако искаме да освободим известни лица от отговорност, не трябва да туряме тази мотивировка, че начетът е формален, а ще трябва да мотивираме опрощаването с туй, че лицето не е в състояние да плати. Иначе ще влезем в функциите на ония органи, които действуват като съдебни инстанции, като съдебни юрисдикции.

Затова аз не одобрявам тази мотивировка на прощатарната комисия и не бих желал като мотив за опрощаване на суми да служи това, че начетът бил формален. Ние можем да опрощаваме суми поради туй, че лицето не е в състояние да плати сумата, за която правилно е осъдено от друго специално учреждение.

Председател С. Мошанов: Г-н докладчик! Направете справка, какво е материалното положение на просителя.

Докладчик И. Воденичарски: Материалното състояние на просителя е лошо.

Председател С. Мошанов: Има думата народният представител г. Петко Стоянов.

Петко Стоянов: Г. г. народни представители! Аз искам да добавя нещо към това, което каза г. Мирски.

Въпросите са много важни. Днес ние за пръв път в това Народно събрание се занимаваме с прошения. Върху нас не трябва да падне никакво подозрение, че действаме неправилно и незаконно. Аз казах и по-рано, че съм за опрощаването, че трябва да се опрощава много, и правителството ще ни улесни, ако внесе един закон-проект за фискална амнистия, защото ще се намалят случаите, с които ние по реда на прошенията ще бъдем занапред сезирани и по такъв начин ще имаме повече време да проучим тези случаи.

Казах, вземам думата, за да допълня г. Мирски и по-скоро, да възража на това, което каза г. Серафим Георгиев за формалните начети. Формални начети — това е една бюрократическа измислица. По нашите закони няма абсолютно никакви формални начети. Има неотчетени суми или заради това, защото не си ги разходвал по реда, или си ги употребил за това, за което не си имал право да ги употребяваш. И в единия, и в другия случай ти си действувал противно на законите и, следователно, си бил недобър стопанин и като такъв ще отговаряш за вредите и загубите, които си причинил на респективните лица.

Е. Екимов: Г-н Стоянов! Ако позволите едно малко пояснение.

Петко Стоянов: Да.

Е. Екимов: През 1931 и 1932 г. аз бях директор и отчетник на предприятието Вардим — Новградската дига, която заема 22 хиляди декара площ. Току-що беше построена дигата, залъ се от вода. Аз, като добър стопанин, трябваше да взема бързи мерки да изпомпам водата, която грозила да повреди дигата, изпомпих я и платих честно и почтено 4.900 л., без да имам кредит по бюджета. Бях начетен, и в този момент плащам сумата. Имам присъда да плащам.

Петко Стоянов: Вие, г. Екимов, сте действували незаконно. Може би Вие сте проявили едно старание, да бъдете добър стопанин, обаче Вие сте били представител в това време на едно обществено учреждение, което може да разходва сумите на гражданите само по един ред — по реда на бюджета. Следователно, Вие трябваше да поискате веднага да Ви се гласува, чрез допълнителен бюджет сумата. Иначе не може да се действа. Общественият суми не са в джоба Ви на собствено разположение, за да ги разходвате така, както намерите за необходимо. Има законни разпореждания, въз основа на които може да става разходване на сумите и само тия разпореждания са единствените мърдавници.

По този въпрос съществува юриспруденция, установена от тълкуването на законите и не съществува абсолютно никакво съмнение. Когато начетите са направени от първата инстанция, тия, които са начетени, ще се обрънат към втората и ще искат да се ревизира начетът. Следователно, на законно основание ще искат да се прегледа от по-висшата инстанция правилността и законността на техните действия. Щом имаме едно окончателно решение, имаме едно вземане. Но казва се: „Аз употребих парите пак за нуждите на общината или за нуждите на училищното настоятелство“ и т. н. Вие сте ги употребили за Ваша сметка, Вие сте обогатили общината или училищното настоятелство, и, следователно, развъртът на това обогатяване Вам се дължи. Вас няма да Ви турят в затвора, че сте злоупотребили, но Вас Ви начатат за това, че неправилно сте употребили сумите в респективното публично тѣло. Вие имате вземане за сметка на това, че Вие сте дали, макар че неправилно сте разходвали обществените суми. Вие, обаче, ще ги върнете, защото неправилно сте ги разходвали, а ще ги вземете в размър на онова, с което сте увеличили патримониума на това тѣло, за сметка на което сте действували. Това е единствените път.

Чл. 87, алинея шеста, от закона за б. о. п. гласи: (Чете) „Необжалваните постановления на Министерството на финансите и окончателните решения на сметните палати и на Специалния съд при Върховната сметна палата имат сила на изпълнителен лист както спрямо задължените длъжностни лица, така и спрямо поръчителите им и се привеждат в изпълнение по реда за събиране прѣжитѣ данѣци“. Щом е така, тогава формални начети не съществуват, а съществуват материални начети — първо, че са употребени сумите неправилно, и второ, този, който иска, ако има основание да иска, ще върви по реда да си вземе онова, с което за негова сметка, тъй като неправилно е действувал, е станало обогатяване или увеличение на патримониума на учреждениято. Това е един-

ственият начин на действие. Ако има такива доказателства, че като съм начетен с 200.000 л., общината, на която съм бил бирник, се е обогатила с тия 200.000 л., затова защото не съм знаел как да действам, как да си оформя своевременно разходите, тогава може по реда на прошенията Народното събрание да се сезира с въпроса. Обаче въ нито една от тия жалби такова нѣщо нѣма, а за случая, за който азъ говорихъ, нѣма и формаленъ начетъ, а просто има несѣбиране на наеми отъ училищни имоти.

А. Риболовъ: Не е събралъ наемитъ и понеже не ги е събралъ, затова го начитатъ.

Петко Стояновъ: Значи, не е билъ добъръ стопанинъ, не си е гледалъ работата.

И. Петровъ: И когато не ги е събралъ, значи, пакъ ги е турилъ въ джоба си! Това е Вашата логика, г. Стояновъ.

Петко Стояновъ: Вашата логика, г. Петровъ, ме удивлява. Азъ не разсъждавамъ съ Вашата логика, а съ логиката на закона.

Чл. 43 отъ закона за б. о. п. гласи: (Чете) „Министритъ и длъжностнитъ лица, които биха задължили съкровището въ разходи по-големи отъ разрешенитъ кредити, или въ разходи, за които нѣма разрешени кредити, или за които не е било взето предварителното съгласие на надлежния бюджетоконтроленъ органъ, оставатъ граждански отговорни за тия разходи къмъ държавата“. Струва ми се, че това е логика, г. Петровъ, на която Вие трѣбва да се подчините, защото тя е логиката на закона.

Ето така стои въпросътъ. Никакви формални начети не съществуватъ, повтарямъ. Това е бюрократическа измислица. И, следователно, ние въ всички тия случаи имаме неправилно употребени суми, значи, е оштетена държавата, респ. общината. И понеже решенията на смѣтната палата сж влѣзли въ сила, ние имаме влѣзли въ сила решения, които финансовата властъ е длъжна да изпълнява.

Ако е доказано за насъ, че сумитъ, че могатъ да бждатъ платени, защото лицето нѣма възможностъ да плаща, тогава можемъ да бждемъ сезирани, като Народно събрание, съ искане за опрощаване. Но ако нѣма за това доказателства, г-да, то значи, че ние ставаме съдебна инстанция и искаме да отиѣнимъ решенията на смѣтната палата, влѣзли въ законна сила. Може ли да бжде направено това? Азъ съмъ за опрощаването, г-да, но опрощаване на законно основание. Така, обаче, както днесъ се манипулира, това е по законитъ неправилно. И пакъ повтарямъ, има само едни начети — неоправдани суми. Неоправданитъ суми водятъ следъ себе си тая процедура. Когато не може да бжде платена неоправданата сума, нѣма възможностъ и нѣма срѣдства начетеното лице, само тогава може да му се опрости. Мотивътъ, че имаме формаленъ начетъ, не може въ никакъвъ случай да ни служи като оправдание, за да вземемъ решение за опрощаването на този начетъ.

Председателъ С. Мошановъ: Има думата г. Петъръ Стояновъ.

Петъръ Стояновъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Говоря отъ практика и отъ това, което съмъ наблюдавалъ въ живота. По принципъ уважаемиятъ г. Петко Стояновъ е правъ, като казва, че всѣка сума, предвидена по единъ параграфъ, трѣбва да се изразходва само по този параграфъ. Но може ли да не се разходва за дадена непредвидена работа, като случая, който уважаемиятъ г. Екимовъ изложи предъ васъ? Отъ практиката зная, че много пѣти финансовитъ инспектори, свършили по правото, прилагатъ стриктно повеленията на закона, безъ да погледнатъ реалността, правятъ начетъ за изразходваната въ такъвъ случай сума, като начитатъ и съ лихви отговорнитъ отчетници. Такива начети минаватъ презъ първата инстанция, отиватъ въ Върховната смѣтна палата и тамъ се потвърждаватъ обикновено 99%. Ако възприемемъ правилото, че единъ пѣтъ издадено постановлението отъ Върховната смѣтна палата, нѣмаме право да опрощаваме начети, освенъ ако отчетникътъ нѣма материална възможностъ да го плати — това бѣше тезата, ако съмъ добре разбралъ, на г. Петко Стояновъ — азъ смѣтамъ, че ние ще сгрѣшимъ.

Азъ самъ не зная, ако възприемемъ да не опрощаваме начетитъ, докѣде ще отидемъ и дали нѣма да сковемъ българската администрация въ едни желѣзни клещи и никой да не смѣе да прояви абсолютно никаква иници-

тива, когато вижда явно, че се върши едно грамадно разрушение на националното стопанство.

Ето единъ случай, съ който може би ще се занимае прошектарната комисия. Директорътъ на стопанство „Кабинюк“ пише нѣколко пѣти да се отпуснатъ суми за прибиране на реколтата, тъй като ако тази реколта не бжде своевременно прибрана, тя ще бжде унищожена, ще презрѣе, още повече, че житото е отъ единъ специаленъ сортъ, който, щомъ като узрѣе и не се прибере навреме, при единъ най-малкъ вѣтръ ще бжде оронено и ще падне на земята. За тази целъ му сж необходими около 250.000 л. А въ туй време той има суми отъ продажбата на продукти отъ стопанството. Нему му предписватъ да внесе сумитъ, а не му отпускатъ суми, за да прибере реколтата. И той на своя отговорностъ употребява тия суми, за да му пратятъ следъ месецъ и половина единъ ревизоръ, който го начита и му казва: правъ си, разбирамъ всичко, но ти нѣмашъ право да задържашъ сумитъ и да ги разходвашъ за друга целъ, а трѣбва на срока да ги внесешъ. Съставя му актъ, и директорътъ билъ начетенъ.

Въ първата инстанция актътъ е потвърденъ. Отнася се до Върховната смѣтна палата — сигуренъ съмъ, че и тамъ ще го потвърдятъ. Но азъ питамъ, кое ще предпостави почитаемото Народно събрание и специално комисията: дали този директоръ, на когото вие сте повѣрили едно грамадно държавно стопанство, да бжде начетенъ, за да може идущата година да каже: „Внасямъ паритъ, заповѣдайте, формално съмъ оправданъ“ (Ржиконѣ-скания) и за 500.000 л. да пропадне цѣлата реколта, и то отъ единъ сортъ, както ви казахъ, който теѣрва въвежда въ страната — а ние плачемъ за подобрене на земеделското стопанство, за обѣмната на семената — или ще трѣбва този добъръ служителъ да бжде настѣрденъ за тази своя инициатива? Ще трѣбва ли сега, понеже той е въ добро материално състояние, да му съберемъ тази глоба отъ нѣколко десетки хиляди лева и другъ пѣтъ не само той, но абсолютно никой да не смѣе да прояви нѣкаква инициатива?

Азъ смѣтамъ, че именно прошектарната комисия е единствениятъ отдушникъ, който не разсъждава точно като съдия. Съдията вижда, че има нѣщо право, но формално е задълженъ да издаде една присѣда точно по закона. Тукъ, обаче, трѣбва да се погледне, доколко е имало зла умисълъ, и дали ползата, която е принесена, заслужава да бжде възнаградена поне съ една милостъ, да не плаща човѣкътъ отъ джоба си.

Х. Мирски: Престижътъ на съдилищата трѣбва да бжде надъ всѣка друга властъ.

Председателъ С. Мошановъ: (Звъни) Вземете думата, г. Мирски, и се изяснете. Има записани и други господа.

Петъръ Стояновъ: Споредъ Васъ, г. Мирски, изглежда, че щомъ единъ пѣтъ има съдебно решение, ние вече не трѣбва да се занимаваме съ тия начети. Самиятъ ревизоръ казва на началника: „Да, правъ си, констатирамъ го, виждамъ го всичкото това, но законътъ казва, че нѣмашъ право да задържашъ сумитъ повече отъ опредѣления срокъ; а че не ти отпуснали суми — оплачи се на министра, той да плати разносикитъ“. Това мнение азъ не мога да поддържамъ и затова азъ апелирамъ къмъ г. г. народнитъ представители да дадатъ мандатъ на прошектарната комисия, както е било въ миналото, да намира практически начинъ, за да се поощряватъ известни инициативи.

Но тамъ, където има зла умисълъ, никога азъ нѣма да поддържамъ да се опрощава. Става въпросъ тукъ за нѣкакъвъ начетъ — не го зная въ подробности. Да вземемъ следния примѣръ. Единъ секретаръ-бирникъ нѣма имотъ, нѣма приходъ, а наелъ земя отъ фондиритъ земи, за да я обработва и да може да остане нѣщо и заради него. Но сушата тази година бѣше толкова ужасна, че не само абсолютно нищо не е вземалъ отъ земята, но и трудътъ му е отишелъ напраздно. И този секретаръ-бирникъ, който е начетенъ, нѣма откъде да вземе, за да плати. Единствениятъ начинъ да се издължи е, да го вкарате въ затвора, та по такъвъ начинъ да плати сумата. Така ли трѣбва да се постѣпи? Азъ смѣтамъ, че тоя случай е такъвъ, че отъ тоя човѣкъ не е могло да се събере нищо поради това, че нѣма. А азъ знамъ една народна мъдростъ, която казва: отъ нѣмането по-твърдо нѣма. За такива случаи единствениятъ отдушникъ е Народното събрание, което чрезъ своя вотъ трѣбва да даде онова, което е справедливо. И азъ моля за такива случаи

почитаемото Народно събрание, както сега, така и въ бъдеще, да вдига ръка. Защото нѣма умисъл, нѣма престѣпление; напротивъ, искаме да дадемъ на държавнитѣ служители да проявятъ известна инициатива въ даденъ случай само въ полза на народното стопанство. (Ръкоплѣскания отъ всички страни)

Председателъ С. Мошановъ: Има думата народниятъ представителъ г. Михаилъ Михайловъ.

М. Михайловъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Въпроси като настоящиятъ ще има много и въ бъдеще. Явно е, че такива въпроси иматъ и своя принципиаленъ характеръ. И да не се свида никому, че ще загубимъ 10—15 минути. Това е необходимо, за да вземемъ едно ясно становище по тия въпроси.

Струва ми се, че въ дадения случай грѣшката, която се прави отъ нѣкои, произлиза отъ неправилното третиране на нѣкои термини въ нашето законодателство. У насъ съществува терминътъ „начетъ“, чуждъ терминъ, взетъ отъ друга страна, където съществува още единъ терминъ: „недочетъ“. Отчетникътъ, когато предава своитѣ смѣтки, представлява онова, което той е приелъ, което е получилъ, което е събралъ, и онова, което е изразходвалъ, съ оправдателни документи, и разликата трѣбва да я предаде, трѣбва да я отчете. Ако той не предаде оная разлика, която е въ наличностъ, той върши недочетъ. И това е едно престѣпление отъ общъ характеръ. Такива хора сѣмъ мародьори, за които преди малко се говорѣше. Значи, тамъ вече има чисто углавенъ елементъ — неотчетена сума, която трѣбва да се намира въ наличностъ.

Обаче отчетникътъ е длъженъ да прави своитѣ разходи при съблюдаването на маса формалности. Тѣ сѣмъ многобройни, тѣ сѣмъ увеличени съ развитието на нашия държавенъ животъ. Първата формалностъ е, че той трѣбва съ строго опредѣлени документи да оправдава извършени разходи. Ако не оправдае тия разходи съ правилни документи, той не е извършилъ престѣпление, обаче той е граждански отговоренъ. Така бѣше въ началото, докато впоследствие въпросътъ се уреди съ това, че държавата не искаше да взима по-голямъ участие въ контролата, особено на чиновницитѣ на самоуправителнитѣ тѣла, и създаде специални законоположения, които сѣмъ уникумъ въ свѣта. Не само че отчетникътъ граждански е отговоренъ, когато той не се отчете съ правилни споредъ закона за бюджета, отчетността и предприятията документи; не само че той е отговоренъ тогава, когато върши разходи извънъ опредѣленитѣ кредити — съ малки изключения — но отчетникътъ отговаря граждански и тогава, когато даже не е събралъ, не е успѣлъ да събере известенъ доходъ, както е въ настоящия случай. Отчетникътъ е длъженъ да отговаря и тогава, когато не е внесълъ вноските по нѣкои фондове. Както правилно забеляза г. Серафимъ Георгиевъ, отчетникътъ има и задължението да спазва градацията: да изплаща най-напредъ гарантанитѣ отъ държавата дългове, да изплаща заплатитѣ, да извършва други разходи и да внася съответнитѣ суми въ фондоветѣ. Малко сѣмъ общинитѣ, които сѣмъ успѣли да събератъ даже надлежнитѣ суми за изплащане заплатитѣ на чиновницитѣ си. Въ фактическа невъзможностъ сѣмъ били маса отчетници да получатъ сумитѣ, за да изплатятъ предшествуващитѣ по градацията задължения и да внесатъ съответнитѣ суми по фондоветѣ. Обаче смѣтнитѣ палати за това не се грижатъ, тѣ гледатъ: внесени ли сѣмъ сумитѣ по фондоветѣ или не сѣмъ внесени, и ако не сѣмъ внесени, издаватъ решения, цитирайки постановления на закона. Тия решения сѣмъ окончателни и подлежатъ на изпълнение.

Цѣлятъ този скандалъ — а това е чисто и просто единъ скандалъ — трѣбва да се премахне, защото отчетникитѣ нѣматъ никаква вина, която да ги поставя въ положението на отговорни било углавно, било граждански. Отчетникътъ е длъженъ да плаща затуй, защото не е успѣлъ да събере сумитѣ! Ето, това е, което създава колизията. Тя се дължи на едно неправилно, несвършено, даже недостойно законодателство, което не трѣбва да съществува въ бъдеще. Така сѣмъ създадени тия случаи и ние трѣбва да се произнасяме по тѣхъ. Трѣбва ли, г-да, щомъ като нѣма тукъ престѣпление, щомъ като нѣма проявена небрежностъ — напр., несъблюдаване на закона за бюджета, отчетността и предприятията досежно снабдяването съ нужнитѣ оправдателни документи — и щомъ като имаме тукъ случаи само на една чисто и просто служебна грѣшка, да търпимъ тая неправда? Най-много, което може да влѣче следъ себе си тая грѣшка, то е дисциплинарното наказание, да кажемъ уволнение. И

така би се свършило въ всички случаи, ако държавата би увеличила контролата си върху самоуправителнитѣ тѣла. Отчетникитѣ ще бждатъ контролирани на самото мѣсто и ще знаятъ, че при най-малкото имъ провинение или небрежностъ може да бждатъ уволнени, поради което винаги ще се стараятъ да бждатъ изправни, въ крѣгъ на възможноститѣ, при които сѣмъ поставени.

Г. г. народни представители! Въ дадения случай, както виждате, се касае за несъбрани наеми. Нѣма никакви данни, отъ които да се вижда, че тия наеми не сѣмъ събрани, поради една престѣпна, поради една небрежна воля. Тѣ не сѣмъ събрани, и защото не сѣмъ събрани, издава се надлежното решение, което има, както казахъ преди малко, силата на законъ. Затуй сме ние тукъ, г. г. народни представители — въ такива случаи, където нѣма абсолютно никакви улики за каквато и да било зла воля и за каквато и да е груба небрежностъ, да не допуснемъ да се извърши една несправедливостъ, която респективното съдебно мѣсто може да я освети, поради правилото: *dura lex, sed lex* — законътъ е законъ, макаръ и да е строгъ. Най-малко ние тукъ трѣбва да се възмъщаваме отъ подобни работи. Ние сме длъжни, въ името на справедливостта, да освободимъ тия хора отъ едно несправедливо взискане срещу тѣхъ.

Има много секретарь-бирници, задължени съ суми, невнесени по фондоветѣ; нѣщо повече, има кметове, които, като разпоредители съ бюджета, сѣмъ задължени съ гражданни суми за лихви, за невнесени суми по фондоветѣ. Тия суми не сѣмъ внесени по ония фондове, за които бившиятъ министъръ на финанситѣ дойде тукъ да ви каже, че нуждата го е накарала да вземе суми отъ тѣхъ, за да пострѣща държавни нужди. Финансовиятъ министъръ, който съ това е извършилъ, споредъ мене, по-голямъ нарушение, заявява го тукъ, предъ васъ, безъ да получава каквото и да е наказание, безъ да има каквато и да било гражданска отговорностъ, а се хващатъ отъ дѣлнитѣ дребни риби и тѣхъ ги поставятъ да отговарятъ граждански за суми, които тѣ не биха могли да платятъ, разбира се, никой пътъ, защото 1.000—2.000 отчетници сѣмъ задължени съ 700 милиона лева — астрономическа цифра.

Ето, тъй като се постави въпросътъ за всѣки отдѣленъ случай, щомъ като нѣма каквато и да е груба небрежностъ, тогава вече ние имаме пълното право да освободимъ отъ отговорностъ респективнитѣ отчетници, безъ да държимъ смѣтка за това, че имало нѣкакво си решение и че съ това се разбивалъ авторитетътъ на съдебната властъ.

Председателъ С. Мошановъ: Има думата народниятъ представителъ г. Василь Чобановъ.

В. Чобановъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Касае се въпросътъ за неотчетени суми, които трѣбва да бждатъ опростени. Може би терминологически не е дотамъ правилно да се раздѣлятъ отъ комисията неотчетенитѣ суми на два вида: неотчетени материално и неотчетени формално. Нѣма да се спирамъ върху това раздѣление. Схващамъ, че прошетарната комисия е направила за удобство тази класификация, като е раздѣлила на два вида тия неотчетени суми, опрощаването на които се иска сега отъ Камарата.

Разбирамъ, г. г. народни представители, всичкото неудобство на това, да се иска отъ насъ опрощаване на суми, които отъ гледище на закона се третиратъ като неотчетени и за които сѣмъ били издадени съдебни актове, респ. постановления на смѣтнитѣ палати или на други юрисдикции, по силата на които съдебни актове неотчетенитѣ лица трѣбва да заплатятъ тия суми. Неудобството е въ това, че съ опрощаването на тия суми ние ще отгънимъ задължителната сила, светостта, бихъ казалъ, и авторитета на издаденитѣ съдебни решения, влѣзли въ законна сила.

Но азъ смѣтамъ, г. г. народни представители, че преди да се постави тъй въпросътъ, той трѣбва да бжде поставенъ въ по-друга свѣтлина. Вѣрно е, че има такива случаи, гдето единъ видъ Камарата ще трѣбва да отгъни съдебни актове на известни юрисдикции; но има и случаи, когато самитѣ актове сѣмъ издадени съвършено произволно и неправилно, защото законътъ, който повелява издаването на тия актове, е несвършенъ. Азъ ще ви приведа такива примѣри. Има случаи, когато по закона за финансовата инспекция или по закона за смѣтнитѣ палати, чисто и просто непременно трѣбва да се издаде такъвъ съдебенъ актъ, съ който се осъжда отчетникътъ. Така, напр., единъ отчетникъ е длъженъ да събере суми по

фондовѣтъ, но не ги е събралъ, защото не може да ги събере. И да обжалва постановлението на смѣтната палата, той ще бѣде осѣденъ, другъ изходъ нѣма. Е добре, такъвъ единъ отчетникъ, осѣденъ съ единъ такъвъ сѣдебенъ актъ, нѣма ли право да се обърне къмъ най-висшата инстанция, законодателната — Парламента — за да бѣде поправена тая неправда? Парламентътъ тая неправда ще я премахне, защото нѣма другъ начинъ. А като нѣма другъ начинъ, тая най-висша инстанция, която създава законитѣ, най-сетне може да прецени, че се налага необходимостта въ известни случаи да влѣзе въ функциитѣ на сѣдебната властъ.

Има, г. г. народни представители, осѣдени отчетници задето не сѣ събирали суми по фондовѣтъ. Азъ зная нѣкои такива случаи. Напр., въ Варна познавамъ единъ отчетникъ, нещастникъ, който има нѣколко деца, тежко семейство, и днесъ му се секвестира пенсията, защото не е събралъ суми по фондовѣтъ.

Г-нъ проф. Стояновъ — моето най-голѣмо уважение къмъ него — поставя като условие: отчетникътъ да бѣде беденъ. Азъ разбирамъ неговитѣ съображения, да се постави туй единствено условие, за да се опрости единъ такъвъ начетъ. Но все пакъ трѣбва да кажа, че неговитѣ съображения въ моитѣ очи не сѣтъ вески. Ако, значи, единъ отчетникъ е богатъ, той трѣбва да плати невнесениѣ суми на фондовѣтъ на общината или на държавата.

С. Георгиевъ: Отъ собственитѣ си срдства.

В. Чобановъ: Той ли трѣбва да ги плати? Но, ще кажете, има законъ.

Петко Стояновъ: Ще отмѣнимъ закона.

В. Чобановъ: Касае се, г. г. народни представители, не да отмѣняваме закона, а да примиримъ строгостта на закона, на формата, на формалното право, съ оная реална правда, която ние тукъ искаме да раздаваме. Касае се да примиримъ формалното право, което по нѣкой път е безсмислено, съ една по-висша правда, която тукъ ще раздаваме.

Това е, г. г. народни представители, значението на тия актове, които извършваме ние тукъ: опрощаването на начети, глоби и пр. И тия начети, може би неправилно се наричатъ формални. Азъ ще кажа, че тѣ иматъ преди всичко единъ основенъ белегъ, а именно, че сумитѣ по тѣхъ не сѣ влѣзли въ джеба на оная, който е начетенъ, той не ги е изкористилъ. Разбира се, г. г. народни представители, ние тукъ нѣма да решаваме въпроситѣ по принципъ, а ще ги решаваме конкретно. И тамъ г. професоръ Стояновъ е правъ. Всѣки конкретенъ случай ще бѣде проученъ тукъ основно, ще бѣде подложенъ на милостта, бихъ казалъ, на Парламента. Естествено, въ такъвъ случай Парламентътъ ще има суверенното право да каже „да“ или „не“. Но азъ пакъ ще повторя, че въпросътъ не се касае за отмѣняване сѣдебни актове, за нарушаване принципа за светостта, за авторитета, за задължителността на сѣдебнитѣ актове, а се касае за примирение строгостта на нормитѣ на закона, който засѣга всички, съ оная житейска правда, която трѣбва да се даде на хората. Трѣбва да намѣримъ тази срдна линия; и азъ мисля, че прошетарната комисиия я е намѣрила, защото въ такъвъ смисълъ се докладватъ случаитѣ. Но терминологията е малко неправилна. Казва се: „Формални начети“, обаче сжщността се знае каква е. Прошетарната комисиия държи на принципа, че тукъ нѣма злоупотреби суми, които да сѣ отишли въ полза на частни лица, а има суми, които сѣ изразходвани за интереситѣ на едно общежитие — държавата, общината — или има събиране на суми.

Петко Стояновъ: Става дума за гражданска отговорностъ.

В. Чобановъ: Г. г. народни представители! Понеже се споменава за гражданска отговорностъ, ще ви приведа единъ типиченъ случай. Азъ Ви благодаря, г. Стояновъ, че споменахте за гражданската отговорностъ, за да Ви наведе единъ случай за единъ отчетникъ, начетенъ отъ Върховната смѣтна палата съ сумата 1 милионъ лева. Навремето той не е могълъ да даде своитѣ възражения, защото е билъ тежко боленъ.

Петко Стояновъ: Ще иска ревизия на дѣлото.

В. Чобановъ: Ревизия е направена и въ края на краищата, г. г. народни представители, на този отчетникъ, като награда за неговата 20—25 годишна безкористна служба, му е намаленъ начетътъ на 700 хиляди лева! Назначени нѣколко експертизи, сумата се намалява на 142.000 л. Сѣденъ за злоупотреби по чл. чл. 421 и 422 въ 2—3 инстанции, сѣдътъ го признава за невиненъ и го освобождава отъ всякаква отговорностъ — материална, углавна и гражданска. Добре, но постановлението на Върховната смѣтна палата за 700.000 л. стои. Г-да! Вие говорите сега тукъ за сѣдебни актове, за гражданска отговорностъ. Ето: 2—3 сѣдебни инстанции сѣ разгледали дѣлото съ всички модерни доказателствени срдства, и лицето е оправдано и освободено отъ всякаква отговорностъ! Значи, касае се въпросътъ за единъ конфликтъ, бихъ казалъ, между формално фискално право и едно материално наказателно право. Кажете, къде е правдата? Дали формалната правда ще приеме, или материално-гражданската правда, която се раздава отъ наказателния сѣдъ?

Д. Търкалановъ: Въ Парламента се търси човѣшката правда.

В. Чобановъ: Въпросътъ тукъ е да се намѣри правдата — човѣшката правда. Не бива да се спекулира съ думитѣ „право“ и „законъ“ за такива случаи, които сѣ представени предъ Камарата.

Г. г. народни представители! Азъ смѣтамъ, че единствениятъ критерий, който трѣбва да ни ръководи, е този: дали молителътъ е застаналъ предъ насъ смирено, съ чиста съвестъ, чистъ отъ всякаква користъ, да моли милостъ, дали той действително е невиненъ не отъ гледна точка на фискалния законъ, а отъ гледна точка на човѣшката правда. (Ржкоплѣскания)

Председателъ С. Мошановъ: Нѣма записани повече оратори. Ще гласуваме. Които приематъ решението на комисиията по пунктъ 37 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Давамъ 5 минути отидихъ.

(Следъ отидиха)

Председателъ С. Мошановъ: (Звъни) Заседанието продължава,

Моля, г. г. народни представители, да се върнемъ на пунктъ 36, защото отъ направената справка по преписката се вижда, че всички документи сѣтъ налице. Касае се за изпълнителенъ листъ срещу с. Марийно.

Г-нъ докладчикътъ ще ни докладва.

Докладчикъ И. Воденичарски: Г. г. народни представители! Издаденъ е изпълнителенъ листъ срещу кмета на с. Марийно, Великотърновско, защото, като представител на Марийнската селска община, е осѣденъ да заплати на държавното съкровище ограбената презъ 1925 г. отъ неизвестни злосторници сума 97.858 л. по гражданско дѣло № 293/1925 г. Така че имаме всички данни налице.

Значи, решението, което ще вземемъ, трѣбва да бѣде: опрощава се на кмета на с. Марийно, Великотърновска околия, като представител на Марийнската селска община сумата 97.858 л., заедно съ сѣдебнитѣ и дѣловоднитѣ разносики и лихвитѣ, по изпълнителни листове № 393/1925 г. и № 293 отъ 29. VI. 1937 г. на Великотърновския окръженъ сѣдъ.

Председателъ С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисиията по пунктъ 36, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 38.

Докладчикъ И. Воденичарски: Ружа Иларионъ Михайловска, отъ гр. София, дължи сумата 1.820 л. къмъ гръдболното отдѣление на Александровската болница; кждето е лѣкувана нейната дѣщеря.

Моли да ѝ се опрости тази сума, понеже материалното ѝ положение е лошо.

Председателъ С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисиията по пунктъ 38, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 39.

Докладчикъ И. Воденичарски: Стоянъ Джаджовъ, бѣжанецъ, отъ гр. Цариградъ, въ качеството си на комисионеръ не е обгербвалъ достатъчно коносаментитѣ, които сѣ минавали презъ ръцетѣ му и заради това е глобенъ съ 60.438 л., отъ които 6.691 л. сѣ данъкъ, а 57.000 л. сѣ глоба по закона за гербовия налогъ, за необгербване на смѣтки като комисионеръ. Задължението, казва се, е формално. То не е формално, защото по законъ той е билъ длъженъ да ги обгербова, да плаща съответния гербъ по закона. Неговото материално положение, обаче, е такова, че въ никой случай той не може да плати тази сума, поради което комисията при Министерството на финанситѣ дава мнение да му се опростятъ 60%, а да плати останалитѣ 40%, както и данъка, съ разсрочка отъ една година по постановление № 16/1928 г. на финансовата инспекция.

Председателъ С. Мошановъ: Ще гласуваме. Които приематъ решението на комисията по пунктъ 39, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. Ще се докладва пунктъ 44.

Докладчикъ И. Воденичарски: Това е случаятъ, за който нѣкои мислятъ, че е най-страшниятъ — „Виктория — Берлинъ“ — общо застрахователно дружество, дирекция въ България въ София, ул. „Славянска“ № 3а, чрезъ генералния си пълномощникъ отъ сѣщия градъ моли да му бѣде простена сумата 67.304 л. по постановление № 238, отъ 17 юлий 1937 г., издадено отъ II нотариусъ при Софийския областенъ сѣдъ, за това, че при ревизия е намѣрено, че книгата, които е държалъ, били обгербвани, обаче маркитѣ не били унищожени съ печатъ, а съ текстъ. Поради това намира се, че има неправилно обгербване — въ закона е показано какъ трѣбва да се унищожаватъ маркитѣ — и дружеството е глобено съ сумата 67.304 л. Фискитѣ въ този случай не е пострадалъ абсолютно съ нищо, защото документитѣ сѣ обгербвани, само че маркитѣ сѣ били унищожени неправилно.

Председателъ С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисията по пунктъ 44, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 45.

Докладчикъ И. Воденичарски: Таню Деневъ Ивановъ, отъ с. Златна ливада, Чирпанска околия, по уговоно дѣло № 1444/1930 г. на Пловдивския областенъ сѣдъ билъ оправданъ. Обаче отъ приложения къмъ преписката преписъ отъ присѣдата се вижда, че гражданскиятъ искъ отъ 15.000 л. къмъ държавата е останалъ въ сила и по този поводъ е издаденъ изпълнителенъ листъ № 2107, отъ 11 септември 1930 г., по образувано дѣло № 3843/1931 г., която сума не е погасилъ до днесъ. Моли да му бѣде опростена тази сума.

Председателъ С. Мошановъ: Като е оправданъ, защо му се иска тази сума?

Докладчикъ И. Воденичарски: Казва се (Чете) „Сѣдѣтъ признава за невиновенъ...“

И. Робевъ: По-високо докладвайте.

Докладчикъ И. Воденичарски: Осѣденъ е да плати 15.000 л., обаче сѣдѣтъ го признава за невиновенъ да е вземалъ 12.000 л. отъ другия съподсѣдимъ, съ целъ да набави за себе си нѣкаква имотна облага.

С. Георгиевъ: Значи, има измама.

Д. Търкалановъ: На кого се дължи тази сума?

Докладчикъ И. Воденичарски: На държавата.

Д. Търкалановъ: Защо?

Докладчикъ И. Воденичарски: Защото сѣ присѣда на Пловдивския апелативенъ сѣдъ е потвърдена присѣдата на областния сѣдъ.

И. Робевъ: Огкрадналъ ли е, убилъ ли е, или какво?

Председателъ С. Мошановъ: Ще се докладва допълнително.

Ще се докладва пунктъ 46.

Докладчикъ И. Воденичарски: Пунктъ 46. — Тодоръ М. Цѣковъ, отъ гр. Казанлъкъ, преселникъ отъ Русия въ България, моли да му бѣде опростена сумата 1.414 л. Връщайки се отъ тамъ, кѣдето е оставилъ всичко, той е взелъ пари въ заемъ отъ българската легация въ Виена, за да се върне въ България.

Председателъ С. Мошановъ: Какво занятие е ималъ, какво е материалното му положение?

Докладчикъ И. Воденичарски: Материално състояние: 56-годишенъ, домакинъ; има синъ 8-годишенъ. Други доходи освенъ отъ градинарство нѣма.

Председателъ С. Мошановъ: Отъ какво?

Докладчикъ И. Воденичарски: Отъ градинарство.

Председателъ С. Мошановъ: Моля Ви, говорете по-високо, за да се чува.

Г. г. народни представители! Касае се за единъ бѣжанецъ, който се връща отъ Русия, кѣдето е оставилъ всичко. Виенската легация го репатрира, за да си дойде. Които приематъ решението на комисията по п. 46, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва п. 50.

Докладчикъ И. Воденичарски: Г-да! На мнозина отъ васъ е известно, че въ 1929 г. бѣха отдадени на търгъ риболовнитѣ райони по Дунава отъ Видинъ до Русе, както и въ крайдунавскитѣ блатъ. Всички наематели сѣ претърпѣли загуба. Нито единъ отъ тѣхъ не е могълъ да внесе цѣлия наемъ, който е билъ уговоренъ при сключването на договора. Поради това тѣ сѣ поискали отъ Министерството на земедѣлието, по надлежния редъ, да имъ се опрости половината отъ наема.

Министерството на земедѣлието, като е взело предвидъ метеорологическитѣ и стопанскитѣ условия тогава, намира, че би следвало да имъ се опрости 50% отъ наема. И за доказателство, че действително следъ тая дата до 1934 г. не е добита отъ наемъ повече отъ онази сума, които е уговорена първоначално, нито даже и половината, дава се следната сравнителна таблица отъ Министерството на земедѣлието:

ДОБИТИ НАЕМИ

Райони	1930 г.	1931 г.	1932 г.	1933 г.	1934 г.
Видински . . .	376.000	—	—	—	202.000
Ломски	304.000	—	—	—	195.000
Орѣховски . . .	348.000	161.000	198.000	—	186.000
Никополски . .	577.000	300.000	258.000	181.000	186.000
Свищовски . . .	970.000	555.000	485.000	450.000	420.000
Русенски . . .	892.000	—	—	—	540.000

При сѣщо така неблагоприятни условия сѣ били и наемателитѣ на блатата Козлодуйско, Батинско-Кривинско и Аблановско-Пиргоско и молятъ за опрощаване. Комисията при Министерството на финанситѣ дава мнение да имъ бѣде опростена сумата, понеже не могатъ да платятъ.

Председателъ С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисията по пунктъ 50, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 5.

Има думата докладчикътъ г. Серафимъ Георгиевъ.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Г. г. народни представители! Ванко Петровъ, отъ гр. Видинъ, е задълженъ къмъ Българската народна банка съ сумата 50.000 л. по постановление № 250, отъ 1924 г., на Министерството на финанситѣ. Обстоятелствата, отъ които произхожда това задължение, сѣ следнитѣ. Той е билъ касиеръ на Българската народна банка въ Видинския клонъ и при обикъна на банкноти презъ 1924 г. е направилъ една грѣшка отъ 50.000 л. Банката намира, че нѣма престѣпление, признава му грѣшката, обаче го третира като човѣкъ, който сключва заемъ по силата на обстоятелствата, и го задължава съ 50.000 л. при 10% лихва.

Единъ отъ нар. представители: Кѣде сѣ паритѣ?

Докладчикъ С. Георгиевъ: Паритѣ изчезватъ при обикъна на банкнотитѣ.

Сѣщиятъ нар. представителъ: Стопиха се!

Докладчикъ С. Георгиевъ: Да.

Фактътъ, че банката го задължава съ 50.000 л. и 10% лихва, каквато въобще нѣма по законитѣ, показва, че той очевидно е третиранъ въ случая като заемателъ на тази сума на банката. Той успѣва — споредъ сведенията на данъчната власт, на бирника, който е събиралъ тѣзи суми — да плати до днесъ 51.230 л. Той е платилъ главницата и 1.230 л. лихви. Моли да му бѣдатъ опростени останалитѣ лихви. Основанията му сѣ, че е вече 71-годишенъ, че е уволненъ отъ банката заради тая работа, че има съпруга 63-годишна и 3 деца, които живѣятъ отдѣлно отъ него, и има пенсия 1.400 л. месечно.

Азъ съмъ длъженъ за правилното освѣтление на Народното събрание да повдигна другъ единъ въпросъ въ връзка съ този докладъ. Задължението не е къмъ фиска, а е къмъ Българската народна банка, но е отъ 1924 г., когато банката бѣше държавна.

Председателъ С. Мошановъ: И сега е държавна.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Сега е емисионенъ институтъ. (Възражения отъ лѣво) Азъ твърдя, че правното положение на банката въ 1924 г. не бѣше такова, каквото е днесъ. Тогава бѣха голѣмитѣ спорове и речи на г. проф. Фаденхехтъ тукъ, отъ тая трибуна, по въпроса за правната сѣщностъ на емисионнитѣ институти.

Комисията при Министерството на финанситѣ намира, а също и прошетарната комисия, че трѣбва да му се опрости сумата, защото паритѣ не ги е турналъ въ джоба, а е станала грѣшка, и не бива на старини да го поставимъ въ невъзможностъ да живѣе.

Председателъ С. Мошановъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Търкалановъ.

Д. Търкалановъ: Г. г. народни представители! Очевидно, споредъ доклада на г. докладчика, засѣгатъ се интереситѣ на единъ автономенъ институтъ, какъвто е Народната банка. Азъ имамъ специално мнение по автономнитѣ институти въ страната. Ще дойде редъ при генералнитѣ дебати по бюджета да си кажа думата.

Въ случая азъ считамъ, че не можемъ да решимъ този въпросъ, защото засѣга Народната банка, която е автономно учреждение. Мене ме интересува, дали докладчикътъ има сведение за мнението на Народната банка, къмъ която е задълженъ просителътъ.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Да, имамъ.

Д. Търкалановъ: Мене ме интересува, какво е мнението на Народната банка, а пъкъ дали Народната банка е държавна, то е другъ въпросъ.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Министерството на финанситѣ препраща молбата до Народната банка да даде мнение. Банката отговаря, че не вижда, какъ може да се уреди този въпросъ, освенъ да се отнесе вземането къмъ параграфа „несъбираеми“.

Д. Търкалановъ: Да го отнесе.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Азъ, обаче, считамъ, че Народното събрание може да опрости тази сума, защото е въпросъ на счетоводна смѣтка между държавата и банката.

Д. Търкалановъ: Тѣзи пари не сѣ на държавата, а на единъ автономенъ институтъ. Не можемъ да ги опрощаваме.

Т. Стоилковъ: Всичко можете да направите, Парламентъ сте.

Д. Търкалановъ: Не сте прави. Ние нѣмаме думата по бюджета на Народната банка. Ние не се занимаваме съ бюджета на Народната банка, за да можемъ да кажемъ, тая сума да мине въ загуба по бюджета на Народната банка.

Докладчикъ С. Георгиевъ: При процедурата, която следваме по чл. 71 отъ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание — а именно, прошетарната комисия да взема предварително мнението на Финансовото министерство и следъ това, като вземе решение, да го препраща отново въ Финансовото министерство, за да на-

прави то своята преценка — азъ считамъ, че съгласието на г. министра на финанситѣ е дадено. Следъ това ще се открие между тѣхъ въпросъ счетоводенъ: дали държавата дължи или не.

Х. Мирски: Не може да се разсѣждава така по въпроса. Нашето решение тукъ нѣма да бѣде задължително за Народната банка.

Д. Търкалановъ: То се знае.

Х. Мирски: И понеже нѣма да бѣде задължително, нѣма защо да го вземаме. Най-правилното е, Народната банка да мине тая сума къмъ несъбираемитѣ вземания.

Д. Търкалановъ: Свършено! Нѣма какво да се занимава Народното събрание съ този въпросъ.

Председателъ С. Мошановъ: Г-да! Тази молба се счита за оттеглена, а не за отхвърлена, защото трѣбва да се изясни отъ гледище на закона за Народната банка, дали съ нашето решение можемъ да задължимъ или не Народната банка.

А. Риболовъ: Българската народна банка е дала съгласието си да се опрости сумата.

Т. Стоилковъ: Фактически сумата е платена. Остава да се опростятъ само лихвитѣ. Българската народна банка не може да бѣде лихваръ. Главницата е платена.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Ето какво казва Народната банка: „Повръщаме изпратената съ отсрещния номеръ преписка съ мнение, че Българската народна банка не вижда законна възможностъ, за да удовлетвори молбата на Ванко Петровъ. Съгласно закона за Българската народна банка, последната може да минава въ загуба само несъбираеми и съмнителни вземания, а въ дадения случай има известна събираемостъ чрезъ удържки отъ пенсията на молителя“.

Азъ поставямъ този въпросъ пакъ. И въ прошетарната комисия ние се натъкнахме на това, което се разисква тукъ толкова много. И тамъ се явиха едни, които стоеха на принципа на закона — fiat justitia pereat mundus. И дойдохме до заключението на г. Рашко Маджарова — че прошетарната комисия и чл. 106 отъ конституцията не съществуватъ. Тукъ се касае за една справедливостъ. При специални обстоятелства този човѣкъ е задълженъ къмъ банката. Той нѣмалъ намѣрение да сключва заемъ. При обмѣна на паритѣ банката го задължава, и човѣкътъ внася 50.000 л., отъ които 1.230 л. лихви.

Д. Търкалановъ: Всичко това е истина, но ние не можемъ да задължимъ банката.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Боимъ се сега отъ формалности.

Д. Търкалановъ: Не можемъ да задължимъ банката!

Председателъ С. Мошановъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Пастуховъ.

И. Пастуховъ: Азъ мисля, че тѣзи, които слагатъ въпроса така, че Българската народна банка е автономна, и ние не можемъ да се мѣсимъ въ нейнитѣ смѣтки, грѣшатъ, защото Народното събрание е надъ всичкитѣ държавни институти въ страната. (Възражения) Народното събрание има право да контролира всички. Какъ може една Народна банка, макаръ и чрезъ законъ отъ Народното събрание превърната въ автономна, да избѣгва отъ контролата на Народното събрание? Това не може да бѣде!

При туй положение, мене ми се струва, че нѣма защо да измѣчваме човѣка. Да възприемемъ мнението на Народната банка и да ѝ препорѣчваме — единъ компромисъ да направимъ — . . .

Д. Търкалановъ: А, компромисъ не може.

И. Пастуховъ: . . . да причисли това си вземане къмъ несъбираемитѣ. Тая сума може да се опрости, и ние препорѣчваме на Народната банка да опрости тая сума, а не да ѝ събира отъ пенсията на човѣка.

Д. Търкалановъ: Не може Народното събрание да се занимава съ препоръжки.

Председател С. Мошановъ: Г-да! Азъ най-напредъ искамъ да направя една бележка на г. Пастухова, защото не мога да отмина твърдението му, че Народното събрание всичко може, безъ да си кажа мнението. Народното събрание може всичко, но по реда, предвиденъ въ конституцията — чрезъ измѣнение на закона, внесено по надлежния редъ. Не можемъ чрезъ случайни решения да измѣняме известни законоположения, които създаватъ отношения между държавата и Народната банка. Азъ ще поставя този въпросъ, г-да, на ваша преценка.

Тъзи, които сж съгласни, че ние можемъ съ едно решение въ този моментъ да задължимъ Народната банка да изпълни това решение именно въ този смисълъ, както е редактиранъ пунктъ 5, моля, да си вдигнатъ ръката. Мнозинство. Въ началото бѣше малцинство, сегне стана мнозинство. Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 25.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Г. г. народни представители! Това е една преписка, по която, преди да докладвамъ, нека ми бѣде позволено малко история. Касае се за една преписка, която се върти изъ канцеларията на Народното събрание отъ 1924 г. и се подновява. Тя е решена отъ XXIII-то обикновено Народно събрание, и сега се поставя отново предъ насъ за решение. Казусътъ е следниятъ.

Константинъ Атанасовъ, отъ София, е въ договорни отношения презъ 1924 г. съ мина „Перникъ“ за доставка на брашно. Той не устоява на клаузитъ на договора. Мина „Перникъ“, съ постановление на министра на търговията, промишлеността и труда, му конфискува внесения 27.000 л. депозитъ и произвежда търгъ за негова смѣтка, съ резултатъ на който ценитъ даватъ една разлика отъ 105.273 л. Завеща се сждебенъ споръ. Просителътъ стои на становището, че мина „Перникъ“ нѣма право да прилага и дветъ клаузи на стария членъ 186 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията — цитирамъ по паметъ. Въ закона е дадено задължението на предприемача алтернативно, а не кумулативно — т. е., или конфискуване на залога, или търгъ за негова смѣтка, а не конфискуване на залога и търгъ за негова смѣтка. Окръжниятъ сждъ отхвърля иска и освобождава човѣка. Въ апелативния сждъ мина „Перникъ“ представя единъ протоколъ на своя ликвидационна комисия, отъ който протоколъ явствува, че наистина предприемачътъ се е задължилъ да поеме риска отъ втория търгъ. 27.000-тѣ лева не били депозитъ, а били дадени въ изпълнение на договора. Апелативниятъ сждъ, възъ основа на този протоколъ — азъ докладвамъ юридически въпроса, вие го решавайте — уважава иска. Понеже решението на апелативния сждъ и следъ обжалването му касационно е съ изпълняемостъ, къщата на този човѣкъ се продава и му събиратъ 152.238 л.

Отива въпросътъ въ Касационния сждъ. Касационниятъ сждъ, понеже е сждъ про форма и не може да влѣзе въ същността на дѣлото, по същество . . .

Д. Гичевъ: Той не е сждъ „про“ форма.

Д. Търкалановъ: Тамъ се изпусна малко. Той не е „про“ форма сждъ.

Председател С. Мошановъ: (Звъни)

Докладчикъ С. Георгиевъ: Искамъ да кажа, че Касационниятъ сждъ съ въпроси по същество не се занимава. Той търси формални нарушения на законитъ — има ли касационни поводи. Но това, което искамъ да ви прочета за осветление на тезата въ случая, то е решението на Касационния сждъ, съ неговитъ мотиви. Като потвърждава решението на апелативния сждъ, ето какъ разсждава Касационниятъ сждъ.

Касационниятъ сждъ намира, че апелативниятъ сждъ неправилно е процедираалъ, като е постановилъ, че човѣкътъ дължи и дветъ — конфискация на залога и заплащане разликата до по-високата цена при втория търгъ, който се прави за негова смѣтка — защото това не следва отъ самия законъ и защото въ писмото на министра на търговията подъ № 2711 изрично е казано, че 27.000-тѣ лева сж депозитъ, въ който случай, съ конфискацията на този депозитъ, мината „Перникъ“ счита отношенията си ликвидирани.

И ето какво казва Касационниятъ сждъ: (Чете) „Членове 181, алинея трета, и 186, алинея трета, отъ закона за б. о. п., въ горнитъ два члена отъ казания законъ, които се допълватъ единъ други, ясно било казано, че щомъ се унищожава единъ търгъ по право или по другъ начинъ, учреждението, за което билъ извършенъ търгътъ, въ случая държавната мина „Перникъ“, имала право или да конфискува залога, или да извърши предприятието за смѣтка на предприемача. — Това сж мотивитъ на Касационния сждъ — „Не могло, следователно, ако по нѣкоя причина не се довърши предприятието отъ предприемача, и да се довърши предприятието за смѣтка на последния, както и да се конфискува сжщевременно и залогътъ на сжщия. Това последното — извършване предприятието за смѣтка на предприемача — апелативниятъ сждъ, разрешавайки недоумението, изразъ на сжда, вадѣ отъ протокола на рекламационната комисия съ дата 23 октомврий 1924 г., въ който действително било казано такова мнение, на който обяснявалъ апелативниятъ сждъ, и се основавалъ на заповѣдта на минитъ № 2711, като забравя, че въ случая е важна и мѣродавна заповѣдта на последния, а не изказаното мнение на рекламационната комисия, което, по всичко се виждало, не било взето въ внимание отъ министра, който е мѣродавното длъжностно лице да наложи тая или оная санкция за дадения случай, иначе би било и това мнение вмѣкнато въ заповѣдта, редомъ съ другитъ нареждания, би заповѣдалъ министърътъ, както е заповѣдалъ конфискацията на залога и пр., изрично да се извърши и търгътъ за смѣтка на касатора и за разликата въ вреда за съкровището да се държи отговоренъ касаторътъ“.

И по-надолу се казва: (Чете) „Пита се, би ли била такава една заповѣдъ на министра справедлива и законна? Очевидно е, че такава заповѣдъ ще бѣде и несправедлива, и незаконна; защото ще бѣде издадена въ разрѣзъ и противоречие съ яснитъ предписания на членоветъ 181 и 186 отъ закона за бюджета, тъй като последнитъ не позволявали; и залогътъ да се конфискува на предприемача, и за смѣтка на последния търгъ да се произведе и да се държи отговоренъ за вредитъ на последния търгъ“.

Азъ ви цитирамъ, г. г. народни представители, сжщевенитъ мѣста отъ този протоколъ на Касационния сждъ — решение № 41, отъ 21 януарий 1928 г., второ гражданско отдѣление.

Нѣкой отъ нар. представители: Това е излишно, джанъмъ.

Председател С. Мошановъ: (Звъни) Ще ви дамъ думата. Нека завърши докладчикътъ.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Това сж мотивитъ. — Касационниятъ сждъ намира, че тая изкуствена смѣтка, която прави рекламационната комисия — която не е органъ по закона въ случая, който да разрешава въпроса между мината „Перникъ“ и предприемача, защото е натоварена отъ самата мина „Перникъ“ — апелативниятъ сждъ не е трѣбовало да я вземе подъ внимание. И касационниятъ сждъ застава на становището, че при чл. 181 отъ стария законъ за бюджета, отчетността и предприятията, и чл. 186, не може и дветъ наказания едновременно да се приложатъ. Щомъ отъ заповѣдта е ясно, че залогътъ е конфискуванъ, това е именно предварителното обезщетение на учреждението, предварителната отплата за изпълнението на договора.

Но, г. г. народни представители, този въпросъ е подигнатъ още презъ времето на покойния министъръ на финанситъ проф. Молловъ. Въ Народното събрание проф. Молловъ е казалъ, че признава неправдата, която е извършена спрямо този човѣкъ, но понеже мината „Перникъ“ била автономна, просителътъ не можелъ да бѣде удовлетворенъ.

Какво, обаче, е ясно? Самъ молителътъ казва въ молбата си: „Прощетарната комисия на сжщото Народно събрание реши да ми се върне сумата 152.238 л., като неправилно събрана отъ мене. Обаче при докладването въ пленума на Народното събрание, вмѣсто да се гласува решението на прощетарната комисия за връщане на сумата отъ държавата и да се изплати тая сума отъ мини „Перникъ“ вследствие на току-що приетото законоположение въ закона за бюджета за 1931 г., споредъ което задълженията на държавата преди автономността на минитъ се изплащатъ отъ последнитъ“ — отъ минитъ; следователно, държавата не е могла да го приеме само по силата на тоя фактъ, че въ 1931 г., съ едно законоположение тия задължения, които държавата е имала преди

мината да бъде автономна, се поемат пакъ отъ мината. Това е цѣлиятъ въпросъ.

Проштарната комисија на XXII-то Народно събрание е включила това прошение въ списъка си съ единъ диспозитивъ: „Да му се изплати отъ мини „Перникъ“ сумата 152.238 л., като неправилно прибрана“. Това, обаче, не е станало законъ и той идва сега при насъ.

Комисията при Министерството на финанситъ сѣщо разсѣждава. Ето нейнитъ мотиви, които сѣ много интересни: (Чете) „На Константинъ Анастасовъ, отъ София, за неизпълнение изцѣло на договора, който той е ималъ съ мини „Перникъ“ за доставка на брашно презъ 1924 г., му сѣ наложили две наказания — конфискация на залога 27.000 л. и извършване доставката за смѣтка на предприемача, вследствие на което, по принудителенъ начинъ, чрезъ продажба на къщата на Анастасовъ, сѣ събрани 152.238 л.

Отъ гледище на закона за бюджета, отчетността и предприятията, а така сѣщо и отъ гледище на справедливостъ, налагане едновременно на две наказателни санкции е незаконно и несправедливо.

Молителътъ основателно се е обърналъ къмъ Народното събрание за поправяне на неправдата, извършена къмъ него.

Комисията за опрощаванията изказва мнение да се върне на Константинъ Анастасовъ сумата 152.238 л. Връщането да стане отъ минитъ „Перникъ“, ако Народното събрание постанови това по законодателенъ редъ“. До това решение сме дошли и ние въ проштарната комисија.

Председателъ С. Мошановъ: Има думата народниятъ представителъ г. Василь Вълковъ.

В. Вълковъ: Г. г. народни представители! Азъ смѣтамъ, че въ дадения случай ние се намираме предъ една колизия между дветъ основни власти, осветени отъ конституцията: законодателната властъ, която издава законитъ, които сѣ задължителни за другитъ власти, и съдебната властъ. Съдебната властъ издава решения, които, когато сѣ влѣзли въ законна сила, по силата на закона за гражданското сѣдопроизводство, сѣ res judicata — не могатъ да бъдатъ пререшавани. Г. г. народни представители! По формални съображения — независимо отъ съображенията по същество — азъ съмъ склоненъ да приема тезата на уважаеми докладчикъ, че въ дадения случай неправилно е процедурно, защото е допустнато едновременно да се иска и конфискация на залога, и обезщетение. По силата на чл. 70 отъ закона за задълженията и договоритъ, държавата, респ. мината „Перникъ“, можеше да иска едно отъ дветъ: или унищожаването на договора и задържането на залога, или пълно изпълнение на договора. Допускането на дветъ противоречиви положения, които се изключватъ отъ закона за задълженията и договоритъ, несъмнено е една грѣшка. Но всѣщностъ тукъ ние вече бихме имали колизия между едно съдебно решение, влѣзло въ законна сила, и едно законодателно решение, каквото бихме ние взели тукъ днесъ.

Азъ смѣтамъ, уважаеми г. г. народни представители, че тази колизия е недопустима отъ основния законъ. Едно съдебно решение, влѣзло въ законна сила, минало презъ три инстанции, не може да бъде пререшавано нито отъ Народното събрание, нито отъ друга институция, освенъ ако Народното събрание реши да унищожи сѣда или, по-право, да разтури сѣда, който е постановилъ решението. Смѣтамъ, че както по формални съображения — отъ гледна точка на закона за гражданското сѣдопроизводство — така и по силата на разпореденията на конституцията е абсолютно невъзможно да приемемъ едно решение, което ще бъде въ колизия съ едно решение на съдебната властъ.

Председателъ С. Мошановъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Момчиловъ.

И. Момчиловъ: Г. г. народни представители! Не бива тукъ даже да се повдига въпросъ, дали решението на сѣда е правилно или неправилно. Това би било съдебенъ скандалъ. Единъ пѣтъ издадено решение, съ което се признава, че предприемачътъ трѣбва да плати сумата, и това решение влѣзло въ законна сила, имаме res judicata по закона и ние не можемъ и не бива да влизаме въ разсѣждения и да разчепкваме мотивитъ на сѣда. Молителътъ е ималъ възможностъ, по чл. 186 отъ закона за б. о. п., да направи доводъ, че неправилно му е взетъ залогътъ и да иска да не заплаща и разликата между це-

нитъ, получени на първия и втория търгове. Може би той не е направилъ искане за това. Както и да е, всичко това се покрива съ едно съдебно решение, което ние сме длъжни да зачитаме и уважаваме, ако искаме съдебната властъ да бъде авторитетна. Така че, да се влиза въ разчепкване мотивитъ на сѣда и да се черпи отъ тѣхъ аргументъ, за да се счете решението на сѣда неправилно, това е една погрѣшна постѣпка.

За насъ, по силата на чл. 105 отъ конституцията, въпросътъ се слага другояче. Ние можемъ да опрощаваме задължение, което съществува. Не става въпросъ да се води предъ Камарата единъ установителенъ искъ, по който да се признае едно задължение за несъществуващо, а е въпросъ, че задължението съществува по силата на закона, обаче не може да се плати и се иска да бъде опростено. Разликата е голѣма. Ние не сме съдебна институция, предъ която да се провежда искъ за установяване, че задължението е несъществуващо. Следователно, предъ насъ не може да се провежда единъ установителенъ искъ по силата на чл. 84 отъ закона за гражданското сѣдопроизводство. На това основание аргументитъ, приведени тукъ отъ г. докладчика, сѣ несъстоятелни.

Г-да! Макаръ да влизамъ въ проштарната комисија, азъ не съмъ взелъ участие при вземането на това решение, но не съмъ съгласенъ да се разрешаватъ така въпроси, които се отнасятъ до частно-правни отношения. Покойниятъ министъръ Молловъ е казалъ, че мината „Перникъ“ е автономно учреждение, следователно, не се касае до даждия, до берии, до глоби, а се касае до вземания. Мината „Перникъ“ може да опрости, тя може да върне сумата. Тя е самостоятелно юридическо лице, което разпорежда съ своитъ срдѣства. Тамъ трѣбва да се отплати молителътъ, тамъ трѣбва да подири удовлетворение. Има формалности, които прѣчатъ. Касае се въпросътъ до връщане на суми. Има въпроси, които, поради формални прѣчки не могатъ да бъдатъ разрешени отъ юридическитъ лица. И азъ имамъ такъвъ случай, където общинско управление признава, че едно вземане е несъществуващо, държи постановление, обаче това постановление не се утвърждава отъ министерството поради известни формалности, и хората се обръщатъ къмъ Народното събрание. Тукъ вече работата е друга, защото юридическото лице е съгласно да се оформи само едно състояние на нѣщата. А въ настоящия случай работата е съвсемъ друга. Въ предшествуващия случай, който ни се докладва, се касаеше за Народната банка и ние гласувахме за опрощаване, защото считаме, че тя е дала съгласие. Тукъ мината „Перникъ“ не е дала съгласие, и азъ предлагамъ да не се приеме това решение на проштарната комисија.

Обаждатъ се: Да се оттегли.

И. Момчиловъ: Да се оттегли.

Председателъ С. Мошановъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Г. г. народни представители! Искамъ да дамъ само едно малко обяснение. Порано, когато този въпросъ е билъ разискванъ въ Народното събрание, тогавашниятъ министъръ на финанситъ признава, че мината „Перникъ“ е извършила една неправда по отношение на този човѣкъ.

Председателъ С. Мошановъ: Прочетете, какво е мнението му.

Докладчикъ С. Георгиевъ: Четохъ го.

М. Донсузовъ: Този въпросъ решаванъ ли е отъ Народното събрание?

Докладчикъ С. Георгиевъ: Разискванъ е, но не е решаванъ.

Председателъ С. Мошановъ: Решаванъ ли е този въпросъ?

Докладчикъ С. Георгиевъ: Не, само е вписанъ. — Бившиятъ министъръ на финанситъ признава, че по отношение на този човѣкъ е извършена една неправда. Министерството на финанситъ пѣкъ признава, че не могатъ да му се наложатъ две наказания. Касационниятъ сѣдъ въ заключението на мотивитъ си — не се касае до пре-

ценка на мотивите на съдилищата, г-да — казва: искът неправилно се води, защото ония 27.000 л. му се спадат. А впоследствие ликвидационната комисия при мината решила да не се уважава искането на молителя. Вие имате един класически случай, където няма да се движите въ нормите на правото, а където ще търсите справедливост. Не бива да се позовава Народното събрание на чл. 105 от конституцията. Връщане, г. г. народни представители, не става при данциът, където основанието за събирането и плащането им е въ закона. Тук се касае до една неправда, която мината „Перник“ е извършила. Най-после аз съм готов да оттегля това, но да го изпратим въ Министерството на финансите и да го помолим да внуши на мината „Перник“, защото на този човък къщата му продават.

Д. Търкаланов: Това не може да стане.

Председател С. Мошанов: Прави се смъшение. Това може да се оттегли само от г. министра на финансите, понеже е предложение на Министерството на финансите, а не е предложение на прошетарната комисия. Г-нъ министърът на финансите съгласен ли е да се оттегли това?

Министър И. Кожухаров: Съгласен съм.

Председател С. Мошанов: Оттегля се.
Ще се докладва пункт 49.

Докладчик С. Георгиев: Г. г. народни представители! Цонко Симеонов Цонков, жител на гр. София, е бил осъден да плати 15.000 л. гербовъ налогъ и 15.000 л. глоба, като пълномощник на бившето кооперативно сдружение „Народен магазин“, солидарно съ лицата Атанас Ангелиев, сега покойник, Цеко Йотов, Петър Коснев, Янко Христов, сега покойник, и Вѣра Дуаринова. Глобата е наложена затова, защото Цонко Симеонов Цонков, като пълномощник на „Народен магазин“, е оставил въ магазина нѣколко полици, които не сѣ били обгербвани. Той твърди, че въмѣсто необгербванитѣ полици сѣ били издадени обгербвани и че не знае, защо „Народен магазин“ е задържалъ и необгербванитѣ, вследствие на което тия хора сѣ били задължени да платятъ гербовъ налогъ и глоба. Комисията при Министерството на финансите е изказала мнение да се опрости глобата, а да се плати само гербовиятъ налогъ 15.000 л. по $\frac{1}{12}$ на месецъ.

Прошетарната комисия, по мой докладъ — не го скривамъ — реши да му се опрости всичко. Съображението е това, че той е ималъ право на облекчение по закона за облекчение на длъжниците отъ 1936 г., напълно се обхваща отъ разпоредбитѣ на този законъ, обаче не се е възползувалъ отъ закона, и ние въ комисията решихме да му дадемъ онова, което той е пропусналъ да поиска навремето и което законътъ му дава. Това е мотивътъ на прошетарната комисия, за да реши да му се опрости не само глобата, споредъ мнението на комисията при Министерството на финансите, но и гербовиятъ налогъ.

Председател С. Мошанов: Които приематъ пунктъ 49 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 7.

Има думата докладчикътъ г. Димитър Сараджовъ.

Докладчик Д. Сараджовъ: Г. г. народни представители! Вѣлчо Деневъ Старчевъ, отъ с. Дълбоки, Старозагорско, е подалъ молба да му се опрости сумата 8.248 л., произхождаща отъ гербовъ налогъ върху едно писмо, което той представилъ предъ софийския прокуроръ, като доказателство за една наказателна преписка. По сѣщата наказателна преписка е било представено отъ контрагента му едно друго писмо, което потвърждава първото писмо. Прокурорътъ при областния съдъ съставилъ два акта, по едното и по другото писмо, представени отъ единия и отъ другия контрагенти. Съ тия две писма се потвърждава една сдѣлка, сключена между двамата за продажба на 4 кгр. и 900 гр. розово масло. (Смѣхъ)

Председател С. Мошановъ: (Звъни)

Докладчик Д. Сараджовъ: Въз основа на тѣзи два акта сѣ издадени две постановления за глоба и гербовъ налогъ на обща сума 8.248 л. по едното писмо и толкова

по другото, или общо около 16.000 л. Министърътъ на финансите е опростилъ глобата, а гербовиятъ налогъ не е опростенъ. Значи, за едно и сѣщо нарушение имаме две постановления. Глобата е опростена, а сумата за гербовия сборъ не е опростена. Моли да бѣде опростена и сумата. Комисията при Министерството на финансите дава мнение да се опрости и сумата за гербовия сборъ 8.248 л. На сѣщото мнение е и прошетарната комисия. Предлагамъ да се опрости.

Председател С. Мошановъ: Моля, да се изяснимъ. За едно и сѣщо нарушение сѣ съставени два акта и сѣ издадени две постановления. По едното постановление сумата е опростена, а по другото молителятъ иска да му се опрости.

Х. Мирски: Ако сѣ два договоритѣ, не може.

Докладчик Д. Сараджовъ: Две писма сѣ представени, които потвърждаватъ една и сѣща сдѣлка.

Председател С. Мошановъ: Които приематъ пунктъ 7, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 11.

Докладчик Д. Сараджовъ: Въ пунктъ 11 моля да се направи една поправка, тъй като е направена грѣшка: вмѣсто „по изпълнително дѣло № 1230, отъ 1936 г.“, да се каже: „по изпълнително дѣло № 2787, отъ 1937 г.“ на разградския съдия-изпълнител.

Председател С. Мошановъ: За какво се касае?

Докладчик Д. Сараджовъ: Разградскиятъ съдия-изпълнител е описалъ едно теле, собственост на Григоръ Недѣлчевъ Николовъ, отъ с. Борисово, Разградско, и поставилъ въпросното лице за пазачъ на телето. Когато лицето е трѣбвало да го представи за продажба, не го е представило и съдията-изпълнител му е съставилъ актъ, който изпратилъ на околийския съдия. Околийскиятъ съдия глобилъ лицето съ 2.000 л. Молителятъ е внесълъ 400 л., на два пѣти по 200 л., останали 1.600 л., плусъ разноси и лихви 43 л. Всичко останалъ да дължи на държавата, заедно съ глобата, 1.643 л. Моли да му бѣдатъ опростени, като крайно беденъ. И, действително, крайно беденъ е.

Д. Търкалановъ: Кѣде е отишло телето?

Докладчик Д. Сараджовъ: Не го е представилъ.

Д. Търкалановъ: Задущница!

Председател С. Мошановъ: Които сѣ съгласни съ решението на комисията по пунктъ 11, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 14.

Докладчик Д. Сараджовъ: Димитър Пенчевъ, отъ София, е начетенъ отъ специалния съдъ при Върховната смѣтна палата съ 10.650 л., заедно съ лихвитѣ на тая сума до 1929 г., и съ 1.314 л., плусъ лихвата отъ 4 ноември 1929 г., което до днесъ прави една обща сума отъ 20.968 л. Този начетъ е чисто формаленъ — нѣмало реални липси и злоупотребление, но неправилно били изразходвани сумитѣ. Случаятъ е сѣщиятъ като оня, за който спорѣхме тукъ преди малко.

Комисията по Министерството на финансите дава мнение да бѣде опростена дължимата сума.

На второ мѣсто е начетенъ отъ Бургаската областна смѣтна палата, по решение № 3790, съ сумата 2.652 л., плусъ законната лихва. Сѣщата сума е неправилно изразходвана по авансова платежна заповѣдъ. Въ началото нѣмалъ смѣткоразписка, впоследствие представилъ такава отъ Александровската болница.

На трето мѣсто е осъденъ за единъ пистолетъ и за една пушка за сумата 4.554 л. Тази пушка и този пистолетъ сѣ изчезнали презъ 1919 г., когато той е билъ майоръ, командиръ на частъ.

Комисията намира, че всички тия суми трѣбва да му бѣдатъ опростени. Първитѣ две суми сѣ отъ формални начети, а третата трѣбва да бѣде опростена поради това, че орѣжието отдавна е изчезнало, при отстъплението отъ гр. Гюмюрджина. Напустналъ е гр. Гюмюрджина, противникътъ е влѣзълъ следъ него, и тамъ се загубили пистолетътъ и пушката, които му сѣ се числили.

Председател С. Мошановъ: Ще гласуваме. Които приемат решението на комисията по пункт 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Ще се докладва пункт 22.

Докладчик Д. Сараджовъ: Илия Бончевъ Станчевъ е постъпил на 28 януарий 1921 г. на длъжност началник на Дупнишката ж. п. станция. Веднага след встъпването на тая длъжност той поискал ревизия, понеже се усъмнил, че неговият предшественик е злоупотребил. Ревизията е била направена и той бил начетен съ сумата 244.946-60 л. Образувано е било срещу него углавно дѣло предъ Кюстендилския областен съдъ и съ присъда отъ 10 октомврий 1928 г., подъ № 711, на Кюстендилския окръженъ съдъ той е оправданъ, като въ мотивитъ на присъдата се пише, че дефицитътъ е резултатъ на престъпната дейност на Козмаковъ, който е замъкналъ тая сума, като напусналъ службата. Козмаковъ е неговият предшественик. Това е писано въ мотивитъ на присъдата. Присъдата е оправдателна.

Д. Търкалановъ: Съ начета отъ областната смѣтна палата и специалния съдъ при Върховната смѣтна палата какво е станало?

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Нѣмаме данни. Присъдата е оправдателна за него и тя е влѣзла въ законна сила.

Д. Търкалановъ: Значи, углавна отговорност нѣма, но гражданска отговорност трѣбва да има за начета.

Председател С. Мошановъ: Тоя е начетътъ.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Липсата на подсъдимия въ съда оставила убеждението, че тоя дефицитъ е резултатъ на престъпната дейност на Козмакова, значи, на предшественика му.

Д. Търкалановъ: Ясно е. Нѣма защо да се искатъ отъ него паритъ.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Граждански искъ не е воденъ.

Председател С. Мошановъ: Г-нъ Търкалановъ! Въпросътъ е следниятъ. Него областната палата го начита съ влѣзло въ законна сила решение.

Д. Търкалановъ: Това питамъ.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Срещу него се води дѣло и се оправдава, като въ мотивитъ на съдебното решение се казва, че дефицитътъ е причиненъ отъ предшественика му Козмаковъ.

И. Момчиловъ: Защо не е поискалъ отмѣна на решението!

Д. Търкалановъ: Той е трѣбвало да обжалва решението.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Това сж даннитъ.

И. Момчиловъ: Като има законенъ път, по който той е могълъ да излѣзе отъ това деликатно положение, защо не е прибѣгналъ до него? Защо не е поискалъ ревизия, прегледъ на решението на смѣтната палата, за да се отмѣни?

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Това е могълъ да иска.

Председател С. Мошановъ: Има думата народниятъ представител г. Василь Вълковъ.

В. Вълковъ: Тукъ имаме две решения: едното се издава отъ една административно-съдебна юрисдикция, каквато е Върховната смѣтна палата, която следи за отчетитъ на държавнитъ отчетници, а другото е решение на единъ общъ, углавенъ съдъ. Общиятъ съдъ съ решението си го оправдава, като намира, че отговорността трѣбва да се дири отъ неговия предшественик. Явно е, чо той не може да иска пререшаване на дѣлото отъ единъ върховенъ съдъ, какъвто е Върховната смѣтна палата. Ясно е, че тукъ е напълно умѣстна интервенцията на Народното събрание. Смѣтамъ, че искането е основателно. Шомъ комисията е намѣрила, че има основание, смѣтамъ, че трѣбва да се опрости тази сума.

Председател С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисията по пунктъ 22, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема. Ще се докладва пунктъ 24.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Константинъ Пауновъ Цвѣтановъ, отъ гр. София, като домакинъ на Сливенската първостепенна държавна болница презъ 1927/1928 г. е билъ начетенъ съ сумата 1.388 л. съ решение на Върховната смѣтна палата окончателно, понеже е изразходвалъ известни кредити за известни цели, безъ да е ималъ кредити за тѣзи цели, за които ги е изразходвалъ. Въ решението на комисията при Министерството на финанситъ се казва, че той ги е изразходвалъ за неотложни и необходими нужди на болницата, когато не е ималъ кредити. За това има и доказателства. Моли да му бѣде опростена тази сума.

Нѣкой отъ лѣво: Има ли присъда?

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Присъда нѣма. Има само решение на Върховната смѣтна палата.

И. Робевъ: Казвате „известни цели“, пъкъ не казвате какви сж. Казвате „известни кредити“, пъкъ не казвате какви сж.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Кредити по известни параграфи.

И. Робевъ: Какъвъ е този параграфъ, за какво е?

Докладчикъ Д. Сараджовъ: За храна и топливо на болнитъ. Изразходвалъ е суми, а не е ималъ кредити.

И. Робевъ: Ама кой казва това?

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Казва го комисията при Министерството на финанситъ, която е правила провѣрка. Ето какво казва тя: (Чете) „На 14 мартъ 1928 г. моли-телътъ, като домакинъ на Сливенската държавна болница, е предалъ на замѣстника си платежни заповѣди, на брой 28, на сума 176.295 л., която сума, поради тогавашното затруднено положение на държавното съкровище, не е била осребрена отъ него. До сжщата дата, обаче, за да поддържа болницата — храна, покъщнина и други, по неотложна необходимостъ той е билъ принуденъ да изразходва, поради липса на срѣдства, отъ платежнитъ заповѣди, суми отъ постъпили такси за лѣкуване. И за това, че той е изразходвалъ суми отъ такситъ, е билъ начетенъ съ решение № 275/937 г. на Бургаската областна смѣтна палата само съ лихви 10.388 л. за временното отклонение на сумитъ“. Това сж само лихвитъ.

Председател С. Мошановъ: Има думата народниятъ представител г. Димитъръ Търкалановъ.

Д. Търкалановъ: Г. г. народни представители! Азъ ще ви моля да гласувате за решението на комисията. Сега прочетохъ, че Константинъ Пауновъ е поддалъ заявление за опрощаване на сума, съ която е билъ начетенъ. Той живѣе въ една кооперация съ мене. Крайно беденъ човѣкъ е, съ 4—5-членно семейство.

Председател С. Мошановъ: Има думата народниятъ представител г. Коста Крачановъ.

К. Крачановъ: Въ тоя моментъ той нѣма и апартаментъ. Азъ много добре разбирамъ, защо се е отнесълъ до Народното събрание, да моли да му се опрости това задължение. Очевидно е, по мнението на Министерството на финанситъ, че той действително е употребилъ тази сума за нуждитъ на болницата, като е превишилъ своята власт. Но азъ ви моля да разберете, че той не ги е употребилъ, за да създаде облаги за себе си.

Обаждаатъ се: Ясно е.

Председател С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисията по пунктъ 24, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема. Ще се докладва пунктъ 26.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Кузманъ Стойковъ, отъ гр. Нова-Загора, иска да му се опрости сумата 22.825 л. и лихвитъ върху тая сума. Като кметъ на Нова-Загора презъ 1921 г. билъ е начетенъ, загдето не е събралъ наема отъ касапскитъ дюкани, отдадени подъ наемъ на разни

лица. Следъ туй, както той обяснява, заминалъ въ странство, тогава билъ начетенъ и нѣмалъ възможностъ да обжалва решението. Счита, че неправилно е начетенъ, защото впоследствие тази сума е била събрана напълно отъ неговитѣ приемници. Наемателитѣ сѣ внесли паритѣ на неговитѣ приемници, следъ като той е напустналъ службата. Значи, сумитѣ сѣ влѣзли въ касата на общината, и тя не е претърпѣла никакви загуби. Това е фактъ.

Председателъ С. Мошановъ: Има ли данни за това?

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Да.

Д. Узуновъ: Има ли документи, отъ които да се вижда, че тази сума е внесена?

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Има квитанции, отъ общината. Ето ги. (Показва ги)

Председателъ С. Мошановъ: Тѣзи, които приематъ решението на комисията по п. 26, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 27.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Елена, Лазаръ, Костадинъ, Тодоръ, Боянъ и Катерина Вѣжарови, жители на гр. Кюстендилъ, молятъ да имъ бѣде опростена сумата 1.881 л. Тѣхниятъ наследодателъ Стоянъ Лазаровъ Вѣжаровъ, бившъ жителъ на гр. Кюстендилъ, починалъ още въ 1921 г., е билъ бирникъ на IV Илиенски участъкъ. Той е начетенъ съ сумата 1.881 л. и лихви върху тази сума 3.468 л. Последницитѣ му молятъ да имъ бѣде опростена сумата, поради несъстоятелностъ.

Д. Търкалановъ: Какво е мнението на комисията?

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Да се опростятъ лихвитѣ, а 1.881 л. да платятъ.

Председателствущъ С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисията по пунктъ 27, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 31.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Срещу Мария Христова Зафирова, отъ гр. Айтосъ, учителка въ детската градина въ сѣщия градъ, Бургаскиятъ областенъ сѣдъ е издалъ изпълнителенъ листъ за сума 149.923 л. Тази сума, по нейнитѣ твърдения, сѣ разноси по едно дѣло за имотъ, водено срещу две лица; тя била влѣзла като трето лице, загубила процеса и я осѣдили да плати тази сума.

Комисията при Министерството на финанситѣ дава мнение да бѣде опростена сумата, поради тежкото ѝ материално състояние и невъзможното събиране на сумата. Нѣма злоупотреби. Това сѣ мотивитѣ на Министерството на финанситѣ.

Д. Търкалановъ: Ясно е. Да се гласува.

Председателъ С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисията по пунктъ 31, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 33.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Петко Ивановъ Буюклиевъ, отъ с. Климентиново, презъ 1926 г. закупува имоти въ друго село и се изселва отъ своето село. Закупува ги съ продавателенъ записъ, който не е обгербванъ. Следъ като бройлъ на продавача сумата 502.000 л., последниятъ му заявиль, че ималъ задължения къмъ държавата, къмъ банки и къмъ частни лица за 790.000 л. и че имотътъ му билъ подъ възбрана. Той завелъ дѣло по бедностъ срещу продавача, и понеже оставилъ договора си необгербванъ, наложили му глоба 36.298 л.

Просителътъ моли да му бѣде опростена тази сума, тъй като е загубилъ имота, загубилъ е и даденитѣ отъ него 500.000 л.

Председателъ С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисията по пунктъ 33, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 35.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Петъръ х. Петровъ, военноинвалидъ, отъ гр. Казанлъкъ, гоненъ и преследванъ презъ

партизанското време, е билъ принуденъ да извърши убийство. За това убийство е сѣденъ и сѣ му присѣдени сѣдебни и дѣловодни разноси 19.771 л., които той не може да плати. Има актъ за несъстоятелностъ. Комисията реши да му бѣдатъ опростени.

Председателъ С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисията по пунктъ 35, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва пунктъ 40 и съ него ще приключимъ.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Стоянъ Трифоновъ, отъ с. Тръстеникъ, Русенско, бившъ секретаръ-бирникъ на общината въ сѣщото село, съ решение № 4061 на Велико-търновската окръжна смѣтна палата отъ 4 ноемврий 1931 г., влѣзло въ сила, е начетенъ да заплати въ полза на общинската каса сумата 39.640 л., образувана по начетитѣ въ п. п. 6 и 8 на това решение, респ. п. п. 11, 12, 13 и 14 на привременното решение на сѣщата палата. Моли да му бѣдатъ опростени. Начетенъ е по формални причини. (Веселостъ)

Х. Мирски: Какво е мнението на общинския съветъ?

Председателъ С. Мошановъ: Ще Ви дамъ думата, когато докладчикътъ свърши доклада си.

Х. Мирски: Добре.

Председателъ С. Мошановъ: За какво е начетенъ?

И. Робевъ: По формални причини.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: Нѣмаме данни. Обаче сѣмейното му положение е следното: той е на 33 години, съпругата му на 32 години и две деца на 9 и 6 години. Притежава само една малка къща, оценена за 8.000 л.

Председателъ С. Мошановъ: Има думата г. Димитъръ Ангеловъ Стояновъ.

Д. Ангеловъ: Г. г. народни представители! Този секретаръ-бирникъ е отъ нашето село.

Обаждатъ се отъ лѣво: А-а-а!

Председателъ С. Мошановъ: Защо „А-а-а“?

Д. Ангеловъ: Азъ ще кажа самата истина. Той има два начета. Единиятъ начетъ е за изразходвани суми за обаждане на панаира, който става въ селото. Общинскиятъ съветъ е държалъ протоколъ за тази сума и тази сума е изразходвана. Вториятъ начетъ е за една друга сума отъ 25 или 26 хиляди лева, ми се струва, похарчена отъ единъ параграфъ за смѣтка на другъ. Такива му сѣ начетитѣ. Сумитѣ не сѣ злоупотрѣбени, а сѣ изразходвани неправилно. Никаква користъ нѣма.

Докладчикъ Д. Сараджовъ: И мнението на комисията е такава.

Х. Мирски: Касае се за опрощаване дължими суми къмъ общината. Ние това не можемъ да направимъ. Общинитѣ сѣ самоуправителни тѣла. Докато не се вземе тѣхното мнение, не може да се опрощаватъ суми.

А. Мумджиевъ: Може.

Д. Ангеловъ: Никаква користъ нѣма.

Председателъ С. Мошановъ: Които приематъ решението на комисията по пунктъ 40 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Г. г. народни представители! Преустановяваме заседанието.

Следното заседание, въ което ще се занимаемъ съ прошения, ще бѣде въ петъкъ. Всѣки петъкъ ще имаме докладъ на прошетарната комисия.

За утре предлагамъ следния дневенъ редъ:

Първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение бюджета на Министерството на народното просвѣщение за 1938 бюджетна година.

Които приематъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

(Вдигнато въ 20 ч.)

Председателъ: **СТОЙЧО МОШАНОВЪ**

Секретари: { **П. КОСТОВЪ**
 { **С. ГЕОРГИЕВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ**